

Lakewood Daf Yomi

PRESENTED BY SRULY BORNSTEIN

לע״נ

ברוך דוב ז״ל בן יבלחט״א משה חיים ווידרא נ״י
הרב שמעון דוד בן ר' יעקב יוסף איידער זצ״ל

מראה מקומות רשפי אש

לע״נ מרים שיינדל בת יבלחט״א אפרים שמעון סינאוויץ

ג אמר סט טושיע מימי
פי בלע ספיך כ:
ד ב עמי פ"ג מהל' מובל
ומזק הלכה כ' כפי
החסי' פס"מ פתח עשין
קו טושיע ח"מ קמ"ן כד:

תורה אור השלם
א) ואל הקנים אמר
שבו לנו קנה עד אשר
ישוב אליכם והנה
אחרון וזהו ענין מ
בעל דברים יג
אמרו: וישתהוה

ליקוטי רש"י

ואי ציבא לאשתלומי
מיניה. אי לילא משה
מלכות למור לאשתלומי
לוקח משה דמורכ אלאל
אמר בר היר' זו מקח
משה ויחזי השור ליעבב
מורא עלמי מורי. דאמר
אנשי. מתקא נפקא לן
בפי' דנגא קמא (דף
ט.) דאמר בר היר' או
כפי' נגא או מיטב דשור
ואשתמי רב נתן לרב
הוא ישיב לרשב' שור
כפי' ומשה ה"ע דלית
ליה מעות מלוות דלית
ליה פשיטא מהו דלית
אמרינן זיל עול חזין
אשתמי ליה קמ"ל. מברי
רשותה. ה"אס אפר
חיה נשה ג. (רשב"ם)

העלמה (ב"מ דף קסא):
שאיין נוקקין אלא לתובע תחילה.
פ"ה כגון רלוון תובע
לשמעון מנה שהלוהו ושמעון משיע
תפסת משלי המזר לי מה שתפסת
או משכון היה צדק ונפתח מדמי
שנשמשת צו תחילה נוקקין לטענת
רלוון ומוציאין לו ההנה משמעון
ואח"כ נוקקין לטענת לזון על דבר
התפיסה והמשכון והשתא ל"ל לפ"ה
דמריי רבנן שיש לרלוון שטר על
המנה דאי לאו הנה נתן משמעון אל
יש עדים לרלוון דהמלוה את חצירו
צעדים אין צריך לפורעו צעדים"
וא"ת היכי דמי אי יש לשמעון עדים
מוכנים או טוען שיצא עדים מוך
לי יוס שתפס רלוון משלו למה יגבה
לרלוון תחילה והלא אם שואל לי יוס
לפרוע חובו ונתנים לו שהוא זמן צ"ד"
ואם שמעון אומר שיצא עדים שלו
לאחר לי יוס אפי' בלא קרא נמי
לא היינו שומעין לו ואפי' זלו נכסיה
דלטו אם אומר שלאחר שנה או
שנתיים יצא עדים מי שומעים ליה

כלל וי"ל כגון דשמעון אומר פלוני ופלוני
המעשה ואי לאו קרא ה"א שראוי להמתין להם אפי' סופן לבא לזמן מרובה וי"מ כגון שזה תובע שחבל צו ושמעון אומר יש לי שאר
תביעות עליו ומגבינן לרלוון דמי חבלו אע"פ ששמעון אומר שהיום או למחר יצא עדים ואין ממתינין לו כלל דק"ל צהובל (לקמן
דף 65.) דאין נותנין זמן לתבנות ויותר משמע שחבל מלגנין מלה מדמיימי עליה קרא דלשורו חמוון צפרק אחד
דיני ממונות (פאהרין דף לה. ושם 65):

ה"ג אי ציבא לאשתלומי מיניה ישקו תורה בוזי לא צריבא
דאיבא לאשתלומי מיניה. ואית דגרסי אי ליתא להני זוזי
משמע שאם אין אומן מעות בעין נתנן לוקח למוכר אפי' אית
ליה זוזי אחרני לא יבייז ליה זוזי ואין נראה לר"ת מאחר שמקח
טעות הוא סברה הוא שדיט כדן
צ"מ וצ"מ אי אית ליה זוזי לא מני
לסוקי בשאר מילי כדמוכח בהכותב
(כמכות דף פו. ושם) צהוא דקאמר
חולה ומעומו צנכר היה ואור"ת שיש
ג' דינים לצ"ח ולנוקין ולשפיר דבעל
חוב אי אית ליה זוזי לא מני לסוקי
בשאר מילי כדפי' ואי לית ליה זוזי
לא מני ל"ל זיל טרח וצין ואימי
זוזי כדמוכח בהכותב והכא בשמעון
דקאמר ממרי רשותך פארי אפרע
ונוקין אפי' אית ליה זוזי מני לסוקי
בארעא לרב הוגא דאמר צפ"ק (דף
ט.) אי כסף אז מיטב ולרב פפא
ולרב הוגא צריה דרב יהושע"ל כל
מילי מיטב הוא ובשכר אפי' לית
ליה זוזי אמרינן ליה זיל טרח ואימי
זוזי דגבי פועל לא אמרינן ממרי
רשותך פארי אפרע כדמוכח בהצ"ח
והעלמה (ב"מ דף קסא):

שאיין נוקקין אלא לתובע תחילה.
פ"ה כגון רלוון תובע
לשמעון מנה שהלוהו ושמעון משיע
תפסת משלי המזר לי מה שתפסת
או משכון היה צדק ונפתח מדמי
שנשמשת צו תחילה נוקקין לטענת
רלוון ומוציאין לו ההנה משמעון
ואח"כ נוקקין לטענת לזון על דבר
התפיסה והמשכון והשתא ל"ל לפ"ה
דמריי רבנן שיש לרלוון שטר על
המנה דאי לאו הנה נתן משמעון אל
יש עדים לרלוון דהמלוה את חצירו
צעדים אין צריך לפורעו צעדים"
וא"ת היכי דמי אי יש לשמעון עדים
מוכנים או טוען שיצא עדים מוך
לי יוס שתפס רלוון משלו למה יגבה
לרלוון תחילה והלא אם שואל לי יוס
לפרוע חובו ונתנים לו שהוא זמן צ"ד"
ואם שמעון אומר שיצא עדים שלו
לאחר לי יוס אפי' בלא קרא נמי
לא היינו שומעין לו ואפי' זלו נכסיה
דלטו אם אומר שלאחר שנה או
שנתיים יצא עדים מי שומעים ליה

כלל וי"ל כגון דשמעון אומר פלוני ופלוני
המעשה ואי לאו קרא ה"א שראוי להמתין להם אפי' סופן לבא לזמן מרובה וי"מ כגון שזה תובע שחבל צו ושמעון אומר יש לי שאר
תביעות עליו ומגבינן לרלוון דמי חבלו אע"פ ששמעון אומר שהיום או למחר יצא עדים ואין ממתינין לו כלל דק"ל צהובל (לקמן
דף 65.) דאין נותנין זמן לתבנות ויותר משמע שחבל מלגנין מלה מדמיימי עליה קרא דלשורו חמוון צפרק אחד
דיני ממונות (פאהרין דף לה. ושם 65):

בעל דברים. מוצע: שאין נוקקין אלא לתובע תחילה. כגון רלוון
תובע משמעון מנה שהלוהו (צעדים או צטור"ל) ושמעון משיע
תפסת משלי המזר לי מה שתפסת או משכון היה צדק ונפתח
מדמי שנשמשת צו תחילה נוקקין לטענת רלוון ומוציאין לו
המנה משמעון ואחר כך נוקקין לו
לטענת שמעון לזון על דבר התפיסה
והמשכון: דקא זילי נכסיה. שיש
כאן חגרין שיקטוהו צדמיס יקריס
ומחר ילכו להם אי נמי שקרקעו
זלות ע"י תבעה זו שרואין אותו
דמוק ואם יוצאו לו תפיסתו או
משכונו ימכרם וישלם לו מהן: חצי
נוק ורביעי נוק. הרי כל הזק חסר
רביע ואמאי הא חס הוא ופגלג
נוקא הוא דצעי שלומי ותו לא והאי
כל נוקא נכי רענא דמחייבת ליה
לשלומי מאי עזמיה: אמר אביי חצי
נוק. דקמתי היינו חצי שלומין שיטו
על הפרה אם אין חצי דהא אימי
משלמת ח"י השתא משלם רענא משום
דאית ליה שותפות וכדמפרש ואזיל
דולד דליניש אחרנה הוא: ורביעי
נוק. דקמתי אולד רביע חצי נוק שהיה
חייב חס הוא לצדו נגח דהיינו אחד
משמנה צנוק כדמפרש טעמא: ואי
פרה וי"ד כו"ל^א דפרה דחד וי"ד דחד.
כגון שמכר לו פרה חוץ מעוצרה:
דא"ל. בעל הפרה: גלית אדעתך
דשותפא אית לי. ורענא דנוקא הוא
דמחייבנך לך ובעל ולד אמר ליה אי
ודאי עס ולד נגמח והאי אנה שותפא
ומחייבנך לך רענא דנוקא השתא
דמספקא לך שמיית משלמת מיניא:
ליתא

דבעי שלומי כולי נוקא נבי רבעא מאי עבודתיה אמר אביי חצי נוק אחד
מארבעא בנוק ורביעי נוק אחד משמנה בנוק ואי פרה וולד רחד ניגהו ה"ג
דמצי א"ל לבעל פרה ממה נפשך חצי נוק הב לי אלא לא צריבא דפרה
דחד וולד רחד ואי דקדים תבעיה לבעל פרה תחלה הכי נמי דאמר ליה
לבעל פרה רחד וולד רחד וי"ד דקדים תבעיה לבעל פרה תחלה הכי נמי דאמר ליה
תבעיה לבעל ולד תחלה דאמר ליה גלית אדעתך דשותפא אית לי איבא
דאמרי אף על גב דקדים תבעיה לבעל פרה תחלה מצי מרחי ליה
דאמר ליה מידע ידעי (אנא"ל) דשותפא אית לי אמר רבא אמר אחד מארבעא
בנוק ואחד משמנה בנוק קתני חצי נוק ורביעי נוק קתני אלא אמר רבא
לעולם בפרה וולד רחד והכי קאמרינן איתה לפרה משתלם חצי נוק מפרה
ליתא

כלל וי"ל כגון דשמעון אומר פלוני ופלוני
המעשה ואי לאו קרא ה"א שראוי להמתין להם אפי' סופן לבא לזמן מרובה וי"מ כגון שזה תובע שחבל צו ושמעון אומר יש לי שאר
תביעות עליו ומגבינן לרלוון דמי חבלו אע"פ ששמעון אומר שהיום או למחר יצא עדים ואין ממתינין לו כלל דק"ל צהובל (לקמן
דף 65.) דאין נותנין זמן לתבנות ויותר משמע שחבל מלגנין מלה מדמיימי עליה קרא דלשורו חמוון צפרק אחד
דיני ממונות (פאהרין דף לה. ושם 65):

ה"ג אי ציבא לאשתלומי מיניה ישקו תורה בוזי לא צריבא
דאיבא לאשתלומי מיניה. ואית דגרסי אי ליתא להני זוזי
משמע שאם אין אומן מעות בעין נתנן לוקח למוכר אפי' אית
ליה זוזי אחרני לא יבייז ליה זוזי ואין נראה לר"ת מאחר שמקח
טעות הוא סברה הוא שדיט כדן
צ"מ וצ"מ אי אית ליה זוזי לא מני
לסוקי בשאר מילי כדמוכח בהכותב
(כמכות דף פו. ושם) צהוא דקאמר
חולה ומעומו צנכר היה ואור"ת שיש
ג' דינים לצ"ח ולנוקין ולשפיר דבעל
חוב אי אית ליה זוזי לא מני לסוקי
בשאר מילי כדפי' ואי לית ליה זוזי
לא מני ל"ל זיל טרח וצין ואימי
זוזי כדמוכח בהכותב והכא בשמעון
דקאמר ממרי רשותך פארי אפרע
ונוקין אפי' אית ליה זוזי מני לסוקי
בארעא לרב הוגא דאמר צפ"ק (דף
ט.) אי כסף אז מיטב ולרב פפא
ולרב הוגא צריה דרב יהושע"ל כל
מילי מיטב הוא ובשכר אפי' לית
ליה זוזי אמרינן ליה זיל טרח ואימי
זוזי דגבי פועל לא אמרינן ממרי
רשותך פארי אפרע כדמוכח בהצ"ח
והעלמה (ב"מ דף קסא):

שאיין נוקקין אלא לתובע תחילה.
פ"ה כגון רלוון תובע
לשמעון מנה שהלוהו ושמעון משיע
תפסת משלי המזר לי מה שתפסת
או משכון היה צדק ונפתח מדמי
שנשמשת צו תחילה נוקקין לטענת
רלוון ומוציאין לו ההנה משמעון
ואח"כ נוקקין לטענת לזון על דבר
התפיסה והמשכון והשתא ל"ל לפ"ה
דמריי רבנן שיש לרלוון שטר על
המנה דאי לאו הנה נתן משמעון אל
יש עדים לרלוון דהמלוה את חצירו
צעדים אין צריך לפורעו צעדים"
וא"ת היכי דמי אי יש לשמעון עדים
מוכנים או טוען שיצא עדים מוך
לי יוס שתפס רלוון משלו למה יגבה
לרלוון תחילה והלא אם שואל לי יוס
לפרוע חובו ונתנים לו שהוא זמן צ"ד"
ואם שמעון אומר שיצא עדים שלו
לאחר לי יוס אפי' בלא קרא נמי
לא היינו שומעין לו ואפי' זלו נכסיה
דלטו אם אומר שלאחר שנה או
שנתיים יצא עדים מי שומעים ליה

כלל וי"ל כגון דשמעון אומר פלוני ופלוני
המעשה ואי לאו קרא ה"א שראוי להמתין להם אפי' סופן לבא לזמן מרובה וי"מ כגון שזה תובע שחבל צו ושמעון אומר יש לי שאר
תביעות עליו ומגבינן לרלוון דמי חבלו אע"פ ששמעון אומר שהיום או למחר יצא עדים ואין ממתינין לו כלל דק"ל צהובל (לקמן
דף 65.) דאין נותנין זמן לתבנות ויותר משמע שחבל מלגנין מלה מדמיימי עליה קרא דלשורו חמוון צפרק אחד
דיני ממונות (פאהרין דף לה. ושם 65):

הנהגות וציונים
א) ציל ידוע (הג"מ)
ב) חיל מיילישי. וכה
בבב"ז וברוב הכתי'
ועיין רשב"ם ב"ב צג
ע"א ד"ה תמצא:
ג) ש"ל מ"ז (גליון):
ד) בדפוס תיבת ז"א
פרה וולד כו"ו ש"ק
לדבור הקדום ומה"ד
דפרה רח' וכו':
ה) נראה להגיה הוי
בשנת מנשה ויודיע
(בא"ה"מ. ב"ש. וכו'
בכ"ה"ו: ה) ציל תנן
(כ"ש. וכו' בכ"ה"ו):

הנהגות וציונים
א) ציל ידוע (הג"מ)
ב) חיל מיילישי. וכה
בבב"ז וברוב הכתי'
ועיין רשב"ם ב"ב צג
ע"א ד"ה תמצא:
ג) ש"ל מ"ז (גליון):
ד) בדפוס תיבת ז"א
פרה וולד כו"ו ש"ק
לדבור הקדום ומה"ד
דפרה רח' וכו':
ה) נראה להגיה הוי
בשנת מנשה ויודיע
(בא"ה"מ. ב"ש. וכו'
בכ"ה"ו: ה) ציל תנן
(כ"ש. וכו' בכ"ה"ו):

הנהגות וציונים
א) ציל ידוע (הג"מ)
ב) חיל מיילישי. וכה
בבב"ז וברוב הכתי'
ועיין רשב"ם ב"ב צג
ע"א ד"ה תמצא:
ג) ש"ל מ"ז (גליון):
ד) בדפוס תיבת ז"א
פרה וולד כו"ו ש"ק
לדבור הקדום ומה"ד
דפרה רח' וכו':
ה) נראה להגיה הוי
בשנת מנשה ויודיע
(בא"ה"מ. ב"ש. וכו'
בכ"ה"ו: ה) ציל תנן
(כ"ש. וכו' בכ"ה"ו):

הנהגות וציונים
א) ציל ידוע (הג"מ)
ב) חיל מיילישי. וכה
בבב"ז וברוב הכתי'
ועיין רשב"ם ב"ב צג
ע"א ד"ה תמצא:
ג) ש"ל מ"ז (גליון):
ד) בדפוס תיבת ז"א
פרה וולד כו"ו ש"ק
לדבור הקדום ומה"ד
דפרה רח' וכו':
ה) נראה להגיה הוי
בשנת מנשה ויודיע
(בא"ה"מ. ב"ש. וכו'
בכ"ה"ו: ה) ציל תנן
(כ"ש. וכו' בכ"ה"ו):

אונקלוס

שמות כד משפטים שכג

ותפקדתא די כתבית לאלופיהון: י וקם משה ויהושע משמשה וסלק משה לטורא דאתגלי עלוהי יקרא דיי: י ולסביא אמר אוריכו לנא הקא עד די נתוב לותכוון והא אהרן וחור עמכוון מן דאית לה דינא יתקרב לקדמיהון: ט וסליק משה לטורא וחפא עננא ית טורא: ט ושרא יקרא דיי על טורא דסיני וחפיה עננא שתא יומין וקרא למשה ביומא שביעאה מגו עננא: י וחזי יקרא דיי כאשא אכלא בריש טורא לעיני בני ישראל: י ועל משה בגו עננא וסלק לטורא והוא משה בטורא ארבעין ממין וארבעין לילון:

להורתם: י ויקם משה ויהושע משרתו ויעל משה אל-הר האלהים: יד ואל-הוקנים אמר שבו-לנו בזה עד אשר-נשוב אליכם והנה אהרן וחור עמכם מי-בעל דברים יגש אלהם: מפטיר טו ויעל משה אל-ההר ויכס הענן את-ההר: טז וישכן כבוד-יהוה על-הר סיני ויכסהו הענן ששת ימים ויקרא אל-משה ביום השביעי מתוך הענן: יז ומראה כבוד יהוה כאש אכלת בראש ההר לעיני בני ישראל: יח ויבא משה בתוך הענן ויעל אל-ההר ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה: פ פ פ

קיי"ח פסוקים, עזיא"ל סימן, חננ"י סימן. ומפטירין הדבר אשר היה, בירמיה פרק ל"ד:

רש"י

דברים. מי שיש לו דין: (טו) ויכסהו הענן. רבותינו חולקים בדבר (יומא ד), יש מהם אומרים אלו ששה ימים שמראש חודש [עד עלות יום מתן תורה. רש"י ישן]: ויכסהו הענן. להר"י: ויקרא אל משה ביום השביעי. לומר עשרת הדברות, ומשה וכל בני ישראל עומדים, אלא שחלק הכתוב כבוד למשה. ויש אומרים, ויכסהו הענן למשה, ששה ימים לאחר עשרת הדברות, והם היו בחלום ארבעים יום שעלה משה לקבל הלוחות, ולמדך שכל הנכנס למחנה שמינה טעון פרישה ששה ימים: (יח) בתוך הענן. ענין זה כמין עשן הוא, ועשה לו הקדוש ברוך הוא למשה סביל [ס"א חופה] כמוכו (יומא ד): חסלת פרשת משפטים

דבור ודבור מלוא המלויות זו: (יג) ויקם משה ויהושע משרתו. לא ידעתי מה טיבו של יהושע כאן. ואומר אני, שהיה התלמיד מלוה לרבו עד מקום הגבלת תחומי ההר, שאינו רשאי לילך משם והלאה, ומשם יעל משה לבדו אל הר האלהים, ויהושע נטה שם אהלו ונמנע שם כל ארבעים יום, שכן מצינו כשיצא משה וישמע יהושע את קול הקס בקעה (להלן ג' י), למדנו שלא היה יהושע עמהם: (יד) ואל הוקנים אמר. בלחמו מן המחנה: שבו לנו בזה. והמעכבו כאנ"י עם שאר העם במחנה להיות נכונים לשפוט לכל איש ריצו: חור. בנה של מרים היה, ואצלו כלב בן יפונה, שנאמר (דברי הימים א' ג' יט) ויקח לו כלב את אפרת ופלד לו את חור, אפרת זו מרים כדאיחא בסוטה (א'): מי בעל

שפתי חכמים הקצר

מומחה (אמ"ש). יח. תיקן בזה שני ענינים, האחד שלא תפרש ימי לשון שאלה, והשני שלא תפרש יבעל דברים בעל לשון (רא"ם). יח. ולא למשה, דאחר כך כתיב ויקרא אל משה לקבל עשרת הדברות, ולא יתכן לומר שהיה משה מכוסה כל הששה ימים, דהלא באותם ימים היה עולה ויורד לדבר לישראל (רא"ם). יט. אף על פי שעלה אלי ההרה (פסוק י) בודאי אחר מתן תורה היה, אמנם חזר וכתבו פה כדי לספר הענין כולו על הסדר (רא"ם). כ. שהרי עשרת הדברות נאמרו במעמד כל ישראל (מנח"י).

להורותם לא יתפרש על כל ספר התורה, שהרי משה כתב את כל התורה, שנאמר (דברים לא כו) ויהי ככלות משה לכתוב את דברי החורה הזאת על ספר עד תומם, אלא על כרחך עשרת הדברות קאמר (רא"ם). יד. שהרי הוקנים היו במחנה, ולא יצאו עם משה ויהושע, ועל זה פירש בצאתו וכו' (רא"ם). טו. ופירוש שבו לשון עכוב, בזה מורה על המקום, כלומר החעכבו במקום הזה לשפוט את העם (רא"ם). טז. הוצרך לפרש כן, משום דקשה איך דנו אהרן וחור, הלא היו רק שנים, לכן מביא שקרובים היו ראשון בשני ופסולים לישוב יחד בדין, ועל כרחך שלא דנו ביחד, אלא שכל אחד ואחד מהם דן לבדו כיהוד

חסלת פרשת משפטים

כלאים וצחוק כך אם יכה להם דבר זע"ז אני מפסיק מה' כלאים ושופט צין איש ורעהו והם לומדים דיני ממונות וכינינו וכודעתי להם חקי אלקי ותורותיו — והנה כי ע"ז צריש הי פסח כך דיכול הרצ לשנויי ממסכת למסכת היינו זכולא שחא אצל שלשי יום לפני הרגל הוא שאול לתלמידים ואינו יכול להפסיק ממסי זו למסי אחרת והוא מש"ס דבי"מ ע"ש ונמלא אם יגיע פרס הפסח לא יכול משה לשפוט כי התלמידים לא ייחזרו, אך אם ימנה דיינים וסנהדרין והוא ילמוד תורה עם ישראל אין חילוק צין זמן לזמן ע"כ סיים ושפטו את העם בכל עת אפי' צפרם הרגל וכנ"ל. [תק"ף].

משה איש עניו, אצל מפאת שכי כהן מדין לא היה רע צעיניו זה המעשה כי כן דרכם של מנהיגי אר"ה להתגדל ולהשתרר על העם, ע"כ שפיר קאמר החס וירא חותן משה, אצל הכה מ"ש לו לא טוב כי נצל תבול לא היה לריך לומר חותן משה כי זה העלה שייך גם מפאת היותו כהן מדין ומכ"ש לפמ"ש אברבנאל כי עלת יתרו אינו כמ"ש מרע"ה פי אלה הדצרי כי יתרו לא ידע כי משפטי כי לדקו יחדיו כי הכל מפי הגבורה אלא היה סבור כדויני אר"ה השופטי באומדנא ע"כ לא אמר לו חכמים ונבונים שהמה צעלי תורה וחכמה ותבונה ודעת, אלא אדרבא יבחר צעלי מו"מ הצקיחוי צטיב העוגם שיכול לשפוט באומדנא רק שיכיו אנשי אמת שונאי צלפ, אך מרע"ה בחר אנשים חכמים ונבונים יודעי משפט כי אמת כולם ניחנו מרועה אי ע"ש נמלא לפ"ז לא היה זה מעלת חותן משה אלא עלת כהן מדין ולמה יחסו חותן משה, ע"כ משום שנתכבד בו שהוא חותן של מנך.

כי יכיה להם דבר צא אלי ושפטתי צין איש וצין רעהו וכודעתי את חקי האלקים ואת תורותיו. גלע"ד דצעלותו הברה אמר לאהרן וחר וקנים מי צעל דברים יגש אליהם ואחז"ל [צ"ק מ"ו]: יגש ראייה אליהם, הנראה מזה אך רק מרע"ה צעלמו הי דן אפי' צלי עדים וראי עפ"י רב"ק ושאלת פי הי ואחז"ל ספ"ק דר"ה גם קבלת צקש לדון כך ויאלא צ"ק עפ"י צי עדים וגוי אצל מרע"ה הי לו רשות בזה ע"כ צעלותו הברה אמר לאהרן הם לא ידונו כך אלא מי צעל דצרי יגש ראי ולא ידונוהו עפ"י דברים צלי ראייה, וצוה מיושב קי ש"ס ר"פ שור שנגח דפריך פשיטא ולהכ"ל קמ"ל שלא יעשו כמשה כאשר ציקש שלמה, והנה כל ק"כ יום שכי צהר כל חותן התובעני שלא היה להם ראי אלא דצרי צעלמא לא נשפטו צא.תן הימים, והיום מחרת יה"כ צדחתו מהבה נקצלו כל אלו התובעני כי רצו כמו רצו וצאו לפני משה והיינו דאמר כי יכה להם דצ"ר דייקא צלי ראי צא אלי ושפטתי צין איש וצין רעהו צלי עדים צינייהם, וכודעתי להם חוקי אלקי ותורותיו עפ"י רוב"ק וכדומה, ומ"מ א"ל יתרו נצל תבול אך מנה דיינים והם ישפטו ויחקרו עד מקום שידם מגעת והוא הדצ"ר הקטן ישפטו הם, ואמנם דצ"ר הגדול שאין לו ראי כלל ונקרא דבר גדול רוצה שדצ"ר הוא רחוק לחקור ולצבר אותו וציאו אליך וק"ל. [תקל"ב].

ועל פי דברים הכ"ל י"ל אומרו על מקומו יבוא בשלום וכבר כתבתי במקום אחר חומר את הדבר הקשה יציאון אל משה וצעל הטורי מייחי קשה צי במסרה חדא כך ואידך ואת ערפך הקשה [דברים ל"א], י"ל דקיי"ל אין מעשין אלא מומחי אצל הדיועות אין דיני בכפיה חלא מרנון צעלי הדינים שיבואו לפניהם עמסי גיעין פ"ח ע"ב, והנה כתי כל דבר הגדול יציאון אליך דרשו חז"ל צפ"ק דסנהדרין [ע"ז]. דצריו של גדול יציאון אליך היינו כה"ג נידון צע"א ומרע"ה במקום ע"א הוה קאי, א"כ הי"נ דצריו של קשה היינו קשה עורף שצריכי לכופו יציאון אליך כי אחת מומחה ויכול לכופו, אצל הדיינים שצעלת יתרו שאינם חכמים ונבונים אינם יכולים לדון את הקשה עורף אלא יציאון אליך, והיינו ושפטו את העם בכל עת וגוי ועם הזה על מקומו יבוא דייקא צלי כפי אלא צרלנו הטוב ובשלום וק"ל. [תקפ"ה].

איעצך ויכי אלקים עמך, ולא מלינו ששאל מרע"ה את ה', י"ל כי יתרו וכל ישראל לא ידעו כי הי ליוה לך אמור להם וגוי ואחיה פה עמוד עמדי לפרוש מאשתו, וחשש יתרו כי יתשדוהו ישראל שיען כן לעוצת צתו שלא יהי מרע"ה טרוד ציצור ויפרוש מאשתו כדקיי"ל עונת נשיא אי ליצ"ח ה) דטרוד ציצור ושלא יתשדוהו ככה אמר שלא יעשה צלחי עלת הי להוליח עלמו מחשד, אצל מרע"ה ידע כי בלא"ה

ש ע ר י ס ה

(ה) וכ"כ הח"ס בשו"ת א"ע סוף ח"א ד"ה עזר כ"י, וביערות
 דבש סוף ח"ב בדרוש כשנחמנה לדרשן בקי טראג כ"י : ובמסכת
 תנ"ס סופר <על התורה> - ב שמות / סופר, משה בן שמואל {עמוד 106} (726077)

אבות דר"ג מבואר דעונת נשיא הוא מחודש לחודש (מובא בענף
 יוסף בע"י ברכות כ"ז, וע"י בדרח"ס דף ר"מ ע"א ומש"ש.
 הודפס מאתר אוצר החכמה

שית בידין בשרטוטיהון, דאלין אינון סימנין לאשתמודעא בהו בני נשא,
לאינון דרוח חכמתא שריא עלייהו.

ועם כל דא משה לא אצטריך דא, אלא מה כתיב, ויבחר משה אנשי חיל
מכל ישראל, בגין דרוחא קודשא הוה אתי לגביה ואודע ליה, וביה הוה
חמי כלא, מנא לן, דכתיב ^{וישמוע} כי יהיה להם דבר בא אלי, באים אלי לא כתיב,
אלא בא אלי, דא רוח קודשא דהוה אתי לגביה, וביה הוה ידע, ולא
אצטריך לכל דא לאסתכלא ולעיינא, אלא לפום שעתא הוה ידע משה.

כהאי גוונא ידע שלמה מלכא, ידע בכורסייה, דרוח קודשא שריא עליה,
דכל מאן דקריב לכורסייה דחילו ואימתא נפיל עליה, וביה הוה דאין

דמשק אליעזר

דקליפה גוזלת הטפה מבני אדם ע"י מקרה לילה, הוא נקראת גזילה שגוזלת בהכרח,
לזה מי שהוא שונא בצע היינו שהוא שומר ברית קודש שלו, כל זה נרשם על ידיו
ושרטוטין של ידיו, דאלין אינון סימנין לאשתמודעא בהו בני נשא דע כלל
אחד גדול שכל ישראל נרשמים בששה קצוות חגתנה"י, הנקרא כביכול ג"כ ישראל,
לזה נראה שיש ישראל שנולד בבחינת חסד ויש שנולד בבחינת גבורה ויש בבחינת
ת"ת וכו' עד יסוד צדיק, ואם עושה איזה מעשה טובה אזי נרשם במדה שלו למעלה,
וכן ח"ו להיפך כשעושה איזה מעשה שאינה טובה נרשם ג"כ שם בשרשו, ואלו ששה
מקומות שנרשם בישראל התחתון ששה סימנים אלו הם נרשמים ג"כ באלו ששה קצוות
דז"א קדישין, לזה באלו ששה סימנים הם כדי לידע באדם התחתון, לאינון דרוח
חכמתא שריא עלייהו שיש להם רוח הקודש באתגליא, מכח חכמה של תורת אמת
שבקרבו.

ועם כל דא משה לא אצטריך דא, אלא מה כתיב, ויבחר משה אנשי חיל
מכל ישראל, בגין דרוחא קודשא הוה אתי לגביה ואודע ליה רוח נבואה
בא אצלו בכל עת שהיה רוצה, כי היה תמיד מוכן ומזומן לקבל הנבואה משא"כ בשאר
נביאים, וביה הוה חמי כלא משה לא היה צריך דוקא לראות על סימנים של אדם,
אלא כשראה אותו מיד היה רוח הנבואה אומר לו מי הוא ומה הוא, מנא לן, דכתיב
כי יהיה להם דבר בא אלי, באים אלי לא כתיב, אלא בא אלי, דא רוח
קודשא דהוה אתי לגביה, וביה הוה ידע מי שהוא רוצה לעשות תשובה על
מעשים שלו, אז בא למשה רבינו ע"ה והיה מכיר בו כל המעשים רעים שהיה עושה
כל ימיו, ולא אצטריך לכל דא לאסתכלא ולעיינא, אלא לפום שעתא הוה
ידע משה ברגע בכל עת שהיה רוצה להתלבש ברוח נבואה היה מתלבש.

כהאי גוונא ידע שלמה מלכא בכורסייא כז"ל, דרוח קודשא שריא עליה,
דכל מאן דקריב לכורסייה דחילו ואימתא נפיל עליה, וביה הוה דאין

דינא בלא סהדין, בגין דדיוקנין הוו בכורסייה, וכל מאן דמקרב בשקרא מכשכשא ההוא דיוקנא, והוה ידע שלמה מלכא דבשקרא קאתי, בגין כך אימתא דכורסיה הוה נפיל על כלא, וכלהו אשתכחו זכאין קמיה.

מלכא משיחא בריחא, כמה דאת אמר (נפעיב יא ג) והריחו ביראת יהו"ה, ולא למראה עיניו ישפוט וגו'. ותלת אלין דנו עלמא בלא סהדין והתראה, שאר בני עלמא על פום סהדין, על מימר אורייתא. חכימין דאשתמודען באינון דיוקנין, עלייהו לאזהרא לבני עלמא, ולמיהב אסוותא לבני נשא, ולאסי נפשייהו, זכאין אינון בהאי עלמא, וזכאין אינון בעלמא דאתי.

★ ★ ★

משק אליעזר

דינא בלא סהדין, בגין דדיוקנין הוו בכורסייה כתב הרב הקדוש בעל אור החמה זלה"ה, שלמה הע"ה כשהיה יושב על כסא מלכותו, היה מתלבש כסא שלו בכסא עליונה, וחוקק הצורה של בעלי דינין שבאים אצלו למשפט, מזה היה יודע שלמה סוד אחיות נשמתם של אלו בעלי דינים באיזה צורה הם, אם בפגומה אם שלימה ע"ש, נראה מזה ששלמה הע"ה גם כן לא היה צריך לראות בסימנים כמעט כמשה רבינו ע"ה, וכל מאן דמקרב בשקרא מכשכשא ההוא דיוקנא, והוה ידע שלמה מלכא דבשקרא קאתי, בגין כך אימתא דכורסיה הוה נפיל על כלא, וכלהו אשתכחו זכאין קמיה כדאיתא בתרגום שני (על מגלת אסתר א ט) ע"ש.

מלכא משיחא בריחא, כמה דאת אמר והריחו ביראת יהו"ה כתיב ויצא חטר מגזע ישי ונצר משרשיו יפרח (נפעיב יא א), ונחה עליו רוח הוי"ה רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ה' (ס ס), והריחו ביראת ה' ולא למראה עיניו ישפט ולא למשמע אוזן יוכיח (ס ס ג), וכתב הרב הקדוש בעל מקדש מלך זלה"ה בשם רח"ו זלה"ה, ולא למשמע אוזניו כשלמה הע"ה, ששמיעתו מחיות נושאי כסא, והריחו מצד ריח החוטם עכ"ל, כדאיתא בזוהר (פי נשא באל"כ קל): חד רוחא דחיי, דביה זמין לאתערא, לזמנא דבריה דדוד, למנדע חכמתא, ורוחא ההוא זמין לאשראה על מלכא משיחא, דכתיב ונחה עליו וגו' ע"ש, ולא למראה עיניו ישפוט וגו' לא יהיה צריך לראות בסימנים. ותלת אלין משה שלמה משיח, דנו עלמא בלא סהדין והתראה אלא בנבואתם ורוח קדשם, שאר בני עלמא על פום סהדין, על מימר אורייתא הכל על פי תורה הקדושה. חכימין דאשתמודען באינון דיוקנין, עלייהו לאזהרא לבני עלמא, ולמיהב אסוותא לבני נשא שהוא רפואת הגוף שלא יעשה עוד ח"ו שום עבירה, ולאסי נפשייהו לתקן כל הפגמים ע"י לימוד תורה לשמה ועשיות מצות ומעש"ט ומדות טובות, זכאין אינון בהאי עלמא שעושין בזה נחת רוח להקב"ה, וזכאין אינון בעלמא דאתי שיש להם נחת רוח בעולם הבא בלי שום קיטרוג בעולם.

שופטים. הלכות סנהדרין פב"ד

הרדב"ז (מכ"י)

כט 57 בסף משנה

הוא שטרף מוויף הוא לא מיקרע קרעין ליה ליתא סהדי דהאי שטרף מוויף הוא ולא מיגבא גבינן ביה דהא איכא מרי סהדי דמהדר אויפא וריע דשבעת הדיינים כיון דמודה דקבל המעות הא מודה דשטרף פריעא הוא ואיכתיב לגמרי והכא לית לן למימר דבעד אחד לא ליגבי דהאי שטרף אלא היינו דאפילו אית ביה נאמנות לא ליגבי בלא שבעה. ועד שעיך

ובן מי שבא ופוען וכו'. שם כמה עובדי כדברי רבינו: א"כ למה הצריכה תורה וכו'. מכאן יש ללמוד שאם יודע שהעידו שקר לא יאמר יהיה הקולר סלוי בלאר העדים אלא ידון לפי מה שהוא יודע ולא יחוש לעדים:

הסידוש לדעת רבינו הוא שהאשה וקרוי שדעמו סומכת עליהם מחייב ליה שבעה כאלו היה עד אחד כשר דלילו כשעד כשר מעיד כן אפי' אין דעמו סומכת עליו לא יפרע אלא שבעה ומאי רבותיה דדעמו סומכת עליו ולפי זה הא דלא הימניה רבא לרב פפא נרין לומר שרב פפא היה קרוי למוצע או לנחשט וכל שכן שרצו אומר שפיי מה שדעמו סומכת כדברי העד יעשה אם שלא יפרע אלא שבעה אם שילוח לפרוע לאומו שלא פגם או אפי' שלא יאל עליו שטר אחר לא יצבה בזה וחוץ שכתב או ישליך השטר בפניו ולא יתן לו דהיינו לא מקרע קרעין ליה ולא מיגבא גבינן ביה הכל כפי מה שדעת הדיין סומכת על זה:

שיראה. וכן מי שבא ופוען שיש לו פקדון אצל פלוני שמת בלא צואה ונתן סימניו מובהקין ולא היה זה הטוען רגיל להכנס בבית זה האיש שמת. אם ידע הדיין שזה המת אינו אמוד להיות לו הפיץ זה וסמכה דעתו שאין זה החפץ של מת מוציאו מן היורשין ונותנו לזה האמור בו ונתן סימנים. וכן כל כיוצא בזה שאין הדבר מסור אלא ללבו של דיין לפי מה שיראה לו שהוא דין האמת. **אם כן למה הצריכה תורה שני עדים שבזמן שיבוא לפני הדיין שני עדים ידון על פי עדותן אע"פ שאינו יודע אם באמת העידו או בשקר: ב כל אלו**

הדברים הן עיקר הדין ונאבל משרבו בתי דינין שאינן הגונים ואפילו היו הגונים במעשיהם אינן חכמים כראוי ובעלי בינה הסכימו רוב בתי דיני ישראל שלא יהפכו שבעה אלא בראיה ברורה. ולא יפגמו שטר ויפסידו חזקתו בעדות אשה או פסול וכן בשאר כל הדינין ולא ידון הדיין בסמיכת דעתו ולא בידעתו כדי שלא יאמר כל הדייט לבי מאמין לדברי זה ודעתו סומכת על זה. וכן אין מוציאין מן היחומים אלא בראיה ברורה לא בדעת הדיין ולא באומדן המת או הטוען. ואעפ"כ אם העיד אדם נאמן בדבר מכל הדברים ונמתה דעת הדיין שאמת הוא אומר ממתין בדין ואינו דוחה עדותו ונושא ונותן עם בעלי דינין עד שיוודו לדברי העד או יעשו פשרה או יסתלק מן הדין: ג ומניין לדיין שהוא יודע בדין שהוא מרומה שלא יאמר אחתכנו ויהיה הקולר לומר מדבר שקר תרחק. כיצד יעשה ידושו בו ויחקור הרבה בדרישה ובחקירה של דיני נפשות אם נראה לו לפי דעתו [שאין בו רמאות חותך את הדין על פי העדות אבל אם היה לבו נוקפן] שיש בו רמאות או שאין דעתו סומכת על דברי העדים אע"פ שאינו יכול לפסלן או שדעתו נוטה שבעל דין זה רמאי ובעל ערמה והשיא את העדים אף על פי שהם כשרים ולפי תומם העידו וזה המעם. או שנראה לו מכלל הדברים שיש שם דברים אחרים מסותרין ואינן רוצים לגלותם. כל אלו הדברים וכיוצא בהן אסור לו [ולחתיך אותו הדין אלא יסלק עצמו ודומדון זה וידינו מי שלבו שלם בדבר. והרי הדברים מסורים ללב והכתוב אומר כי המשפט לאלהים הוא: ד *יש לבית דין להלקות מי שאינו מחוייב מלקות ומהרוג מי שאינו מחוייב מיתה ולא לעבור על דברי תורה אלא לעשות סייג לתורה. וכיון שרואים בית דין שפרצו העם בדבר יש להן לגדור ולחזק הדבר כפי מה שיראה להם הכל הוראת שעה לא שיקבע הלכה לדורות. מעשה והלקו אדם שבעל אשתו תחת אילן. ומעשה באחד שרכב על סוס בשבת בימי יוונים והביאוהו לבית דין וסקלוהו. ומעשה ותלה שמעון בן שטח שמונים נשים ביום אחד באשקלון ולא היו שם כל דרכי הדרישה וחקירה וההתראה ולא בעדות ברורה אלא הוראת שעה כפי מה שראה: ה יוכן יש לבית דין בכל מקום ובכל זמן להלקות אדם ששמועתו רעה והעם מרגנים עליו שהוא עובר על העריות והוא שיהיה קול שאינו פוסק

ג ומניין לדיין שהוא יודע וכו'. פ' שבעת העדות מניין לדיין וכו' כלשון רבינו ודוקא שהוא יודע שהוא מרומה אבל לא נחבדר אללו שהוא שקר אבל אם נחבדר שטוען שקר והעידו שקר אינו ראוי להסתלק ממנו אלא ידון כפי מה שידע שהוא האמת אפי' בזמן הזה. הכי משמע לי מדברי רבינו. ויש מי שכתב שאם הנחשט הוא הרמאי יפסקו אותו ע"י דרישה וחקירה כדי שלא יהא חוטא נשכר ונכון הוא. וזכיה מיתלצל לי דאמרינן ר"פ דיני ממונות דר"ל רמי כמיז בלדק משפוט עמיפק וכמיז נדק לדק תרדוף הא כיצד כאן נדון מרומה כאן נדון שאינו מרומה ומשמע שדין מרומה יכול לפסוק אותו והא אמרינן שבעות דעבר על מדבר שקר תרחק ותירונו נחוק' לא שידעין זו שהוא מרומה ונמאי דכמיזנא חמי שפיר דחלף שיש רמאות צנועות המוצע וחדל שיש רמאות צנועות הנחשט שיכול לפסוק אותו ע"י נדק לזכר כלימור דדרישה וחקירה:

ד יש לב"ד להלקות וכו'. פ' נגמר הדין מיהא ראב"י אומר שמעמי שב"ד מלקין ועושין שלא מן התורה ולא לעבור על ד"ם אלא כדי לעשות סייג לתורה ומימי שני משפוט אשר כתב רבינו ומעשה דשמעון בן שטח שם נמשנה:

ה וכן יש לב"ד בכל מקום וכו'. הכי אמרינן במ"ק מלקין על לא טובה השמועה ואמרינן נמי האי מאן דקטו שומעיה שרי לצויה נ"ו ופי' בן גוריה בן שפחה והכל מוציא שם:

ג

ב הסכימו רוב בתי דיני ישראל וכו'. כך כתב הר"ף ד' שם גאון. ומיהו איכא למידק דשמעת דלא אמר גאון הכי אלא צענין לצורוני שטרף או לאפוכי שטרף אבל לענין להולי' מן הימונים בזומדן דעת המת או הטוען מש"מ דכהא לא איירי גאון וכן משמע ממ"ש הר"ף ד' על הנה עובדי למימרא דהלכה רוחות היא וליה זה פלוגתא ולא כתב על זה שום דבר משמע דעוד היום הוי דינא הכי רצונו שכתב דהאידידא אין מוציאין מן הימונים אלא בראיה ברורה משמע דק"ל שכיון שטעמו של גאון משום דהאידידא לא בריר לן קיס לי בגויה היכי הוא דהיינו לומר שרבו צמי דינים שאינם הגונים מההוא שבעת אים לן למימר דאין מוציאין מן הימונים אלא בראיה ברורה לא בדעת הדיין ולא בזומדן המת או הטוען ואע"פ שצ"ו מהל' שאלה פסק שמי שצא ואמר כך וכך הפקדתי אלא אביכם ונתן סימנים מובהקים ונמלא הפקדון כמו שאמר והיה יודע הדיין שלא היה המת אמוד שזה הפקדון שלו יש לו לדיין לתם הפקדון לזה שנתן סימניו והוא שלא יהא המפקיד רגיל ליכנס אלא זה שמת וכיוצא בזה כמד בפסק ר"א מהלכות נחלות שם כתב דין הגמ' וסמך על מ"ש כאן מה שהסכימו רוב דיני ישראל: ביצד יעשה ידושו בו וכו'. ריש פרק אחד דיני ממונות (ד' ל"ב): אסיקנא דדין מרומה צעין דרישה וחקירה: אלא יסלק עצמו וכו'. מההיא דרימא דפרק שבעות העדות (ד' ל"א). דמדבר שקר

הדיין אלא היה נתן סימנים מובהקים היה קיס

ג ומניין לדיין שהוא יודע בדין שהוא מרומה וכו'. כרימא פרק שבעות העדות:

ד יש לב"ד להלקות מי שאינו מחוייב מלקות וכו'. כרימא דר' אליעזר פ' נגמר הדין (ד' מ"ו) ופרק האשה רבה (ד' ע"ג): אמר ראב"י שמעתי שצ"ד מוכן ועושין שלא מן הדין ולא לעבור על דברי התורה אלא לעשות סייג לתורה:

ה וכן יש לב"ד בכל מקום וכו' להלקות אדם ששמועתו רעה וכו'. בנרף

קידושין (ד' פ"א) אמר רב מלקין על לא טובה השמועה שנאמר אל בני כי לא טובה השמועה ע"כ. ומלקין אותו אלאו דקאמר אסמכתא צעלמא הוא והסם נמי מימי דמר זוטרא הוא מומיז לה אפסוקא אכתפיה ומקרי ליה אל בני ופירש"י להודיע שעל לאו זה הוא לוקא. ומ"ש והוא שיהא קול שאינו פוסק וכו'. נלמד ממה שאמרנו צ"ב ד' דימנות גבי טוען

מגדל עזו

ב כל אלו הדברים הם עיקר הדין בו' עד ודעמו סומכת על זה. מדברי הגאונים ז"ל וכו' אלס ז"ל כתבו בהלכות: ובן אין מוציאין מן הימונים בו' עד או יסתלק מן הדין. כן כתבו ר"י אלס ז"ל פרק הנושא: ג ומניין לדיין שהוא יודע שהדין מרומה עד חותך הדין על פי העדים. כמסתמ שבעות פרק שבעות העדות (ד' ל"א): אבל אם היה לבו נוקפן בו' עד כי המשפט לאלהים הוא. כנסתהדין פרק אחד דיני ממונות (ד' ל"ב): ד יש לב"ד להלקות בו' עד כפי מה שראה. כנסתהדין פ' נגמר הדין (ד' מ"ו) ומימי לה צימנות פרק האשה רבה: ה פ' יש לב"ד כ"כ בו' עד לעגש נכסין ולמסדין. כמזכיר קטן פרק בתרא (ד' ע"ו) ומימי מתקפה פ"ק דמסכת ע"ו והביאור פ"ז דהלכות אלוטות:

ל ברוך הדין אחר כי הוא ע"כ מדרבי מורי רבינו מאיר זצ"ל ונ"ל ראה מהא דגרסינן בירושלמי והביאה ר"ה בפירושו בפ"ק דסנהדרין רב הונא היה ואול ואסחיד עליה קומי ב"ד חורן ועין בהל' ערות ספ"ה ע"ב:

הנהגות מיימוניות

אשבעתא. פרק הכותב ועיין בהלכות עדות פ"ה: ב [ג] צריכין להחתיק בכל יתלון שלא יקבלו עליהן דין תורה כי מאד נחמטו ההלכות וגרסינן נמי בירושלמי פ"ק דסנהדרין ובספר הפני הבאי בינו ר"ש בן יהוא בריך רמנא ליתא חכים מידון רבי יוסי בן הלפתא באו שני אנשים לפניו לדין אמרו לו על מנת שתרדינו דין תורה אמר להן איני יודע לדין אתכם דין תורה עכ"ל מה: ג [ג] אומר מורי רבינו ש' היינו כשהתוכע מיען ברמאות אבל אם הנתבע טוען ברמאות יש לפסוקי אך שיש לעשות דרישה וחקירה כדישמעו ר"פ אחד דיני ממונות דאם ישמחו הדיינין את ידיהן ונצא חוטא נשכר וב"ל לקבן בפ"ג מהל' ערות ע"ב: [ד] אדם הנתבע שצירי דין היודע עדות לתובע ואין עד נעשה דין דוחקין אותו לברור דין אחר כי הוא ע"כ מדרבי מורי רבינו מאיר זצ"ל ונ"ל ראה מהא דגרסינן בירושלמי והביאה ר"ה בפירושו בפ"ק דסנהדרין רב הונא היה ואול ואסחיד עליה קומי ב"ד חורן ועין בהל' ערות ספ"ה ע"ב:

שולחן ערוך אורח חיים סימן לב

יא עור שעיקרו שלא לשמו, אם יש תיקון להזורר לעבדו לשמו, יתבאר בטור יו"ד סימן רע"א. יב יהיה הקלף מעור בהמה וחיה ועוף המהודרים, אפילו מנבילה ומריפה שלהם, אבל לא מעור בהמה וחיה ועוף הממאים, דכתיב למען תהיה תורת ה' בפיה (שמות יג, ט), ממין המותר לפיך. ולא מעור דג אפילו הוא טהור, משום דנפיש זוהמיה.

ברכי יוסף

המתים. או י"ל דקודם המשיח יכול לפרשה באחת מבתי מדרשות, כדאמרינן פרק הפועלים (ב"מ פה, ב) דשכיח במתיבתא דרבי. ולזה כיוון רש"י באומרו דעד שיבא אליהו אין אנו יודעים לפרש, ר"ל אם יבא לפרשנה נדע. עכ"ל. ולפום ריהטא יש לדקדק על הרשב"א לחד שינוי, ועל מ"ש רבינו בצלאל בשם גיליון, דאיך יכול אליהו להורות בדין והלא לא בשמים היא, וכמו שנראה מסוגיין, וכמ"ש רש"י דהיתר ואיסור אין תלוי בו דלא בשמים היא, ומה גם שכתב הרשב"א דרש"י כיוון במנתות לדבריו, והרי שמעינן לרש"י דסבר כהרמב"ם.

ובן יש לדקדק על מ"ש הגהות מיימוניות פ"ג מהלכות אבל (אות ב) והרב החינוך סימן ש"ן והרשב"ץ בתשובה ח"ג סימן שכ"ג ומרן בכסף משנה פ"א דטומאת מת (ה"ג) ובבית יוסף יו"ד סימן שע"ב, דק"ל כר"ש דקברי עכו"ם אינם מטמאים באהל, משום דהכי אמר אליהו לרכה בר אבוה במציעא דף קי"ד (ע"א), והרי לא בשמים היא, ואין אנו משגיחים בנביא אם יאמר סברת פלוני אמת, כמ"ש הרמב"ם.

ונראה דכונת כלהו רבוואתא הנאמרים באמת, היינו שאליהו הנביא סבר כך או יפרש כך מכח חכמתו הרמה וידיעתו השלימה, לא שיאמר כן בדרך נבואה, דודאי אם אמרה בדרך נבואה לא צייתינן, דלא בשמים היא, ומ"ש רש"י בסוגיין היינו אם יאמר אליהו בדרך נבואה דוקא. ומיהו ק"ק בסוגיין ופירש"י, דמאן שם ליה לאסבורי דאם יבוא אליהו ויאמר היינו בדרך נבואה, כי היכי דתיקשי עליה, ולימא דאם יבא אליהו ויאמר היינו שמחכמתו כי רבה יורה יורה ידין ידין, וכמ"ש. ויש ליישב.

עושה רושם גדול. הרדב"ז בתשו' (ח"ב) סי' קנ"ד, עש"ב.

ד. דין יב. ולא מעור דג אפילו הוא טהור וכו'. בשבת דף ק"ח בעא מיניה מר בריה דרבינא מרב נחמן בר יצחק מהו לכתוב תפילין על גבי עור של דג טהור, א"ל אם יבא אליהו ויאמר, מאי אם יבא אליהו ויאמר, אלימא אי דאית ליה עור וכו', אלא אם יבא אליהו ויאמר אי פסקה זוהמא מיניה. ופירש"י: מאי אם יבא אליהו ויאמר, התר ואיסור אין תלוי בו דלא בשמים היא. עכ"ל. ומהכא משמע דבספיקא דדינא לא עבדינן על פי אליהו, דלא בשמים היא. וכ"כ הרמב"ם בהקדמתו לפירוש המשנה, שאין להוסיף או לגרוע במצוה על דרך נבואה בשום פנים, וכן אם יעיד הנביא שהקב"ה אמר אליו שהדין במצוה פלונית כך וכי סברת פלוני אמת, יהרג הנביא ההוא, שהוא נביא שקר. עכ"ל. וכ"כ בחיבורו פ"ט דיסודי התורה (ה"א).

וראיתי בהגהות רבינו בצלאל למסכת גיטין כ"י דף ו' שכתב וז"ל, אשכחיה רבי אביתר לאליהו, שואלים העולם כיון דאליהו זכור לטוב היה מצוי להם, כדאיתא בכמה מקומות, למה לא תירץ להם תיקו שבתלמוד, ומתריצין דשני אליהו יש, האחד היה פנחס ואחר. גיליון. עכ"ל.⁴

וכיוצא בזה ראתה עיני בחידושי הרשב"א למסכת מנחות כ"י, במ"ש שם דף מ"ה (ע"א) אליהו עתיד לדורשה, שכתב וז"ל, למה יצטרך לאליהו, הלא כשיבא אליהו יהיה תחיית המתים ויתחזקאל עצמו יפרשה. ושמא אפשר דיבא אליהו קודם תחיית

❖ זיוסף דוד ❖

4. אמר שהוא כהן ופעם אומר מבניה של רחל ופעם משבט דן. וכבר בראשונים נבוכו בזה, ראה פאר הדור להרמב"ם סי' נ"ז הערה 18. ועם הנ"ל ניהא. ויש בזה נפק"מ להלכה ואכמ"ל.

4. ראה במדבר קדמות מער' א' אות ל', שאליהו לא היה נגלה לאמוראים בכל בחינותיו, משא"כ לעתיד לבוא בב"א, ובהו יישב קרשיא זו. ע"ש. (ובמקום אחר יישבתי בזה מה שנראה כסותר, שפעם

שולחן ערוך אורח חיים סימן לב

קה

ברכי יוסף

בשמים היא. וכן משמע קצת מדאמרינן בזבחים דף ס"ב (ע"א) שלשה נביאים עלו עמהם מהגולה, אחד העיד על המזבח, ואחד העיד על מקום המזבח, ואחד העיד שמקריבין אעפ"י שאין בית, דהרי אף שלשה אלה מציאות, דגם מאי דמקריבין אף שאין בית, היינו דכך הלכה ורווחת, והכי גמיר לה, מ"מ דייק הש"ס למנקט בכולהו לשון העיד, ולהורות נתן דאמטו להכי העד העיד בנו אהניא לן אסהדתיא, ואולם אי צופים אמרום בנבואה, הגם דהוי מציאות, לא בשמים היא, ולא צייתנינן.⁵

אמנם לקושטא דמילתא דברי מהר"ם ן' חביב והרב בני דוד, דסברי דאף בספק מציאות אין נביא רשאי להעמידנו גופא דעובדא היכי הוה, מדעתי כי קשים, אי בעית אימא גמרא, ואי בעית אימא מיסודן של ראשונים, הלא מראש שמועה זו נאה דאתאן עלה, דאסיק דאם יבא אליהו ויאמר לדג דפסקה זוהמא מיניה מכשירינן ליה, דאלמא בספק מציאות כן הודע ונביא שמעינן ליה. ועוד מן הדא דאמרו בכרכות דף ל"ה ע"ב לכשיבוא אליהו ויאמר אי הוייא קביעותא. ובפסחים דף ט"ו (ע"א) אמרו שמא יבא אליהו ויאמר על התרומה תלויה וכו'. ונהכי אמרו בירושלמי שם פרק אלו עוברין (ה"ו). והכי אמרינן במתניתין ומתניתא ושמעתיא פ"ב ופ"ג דמציעא (לז, א) יהא מונח עד שיבא אליהו. ובריש מגילה (ב, ב) גבי מנצפ"ך צופים אמרום, דפריך דאין נביא רשאי לחדש וכו' אסיק שכחום וחזרו ויסדרום. אלמא כיון דמעיקרא נמי הווי ידעי הי בסוף אלא דשכחו, אתו נביאי ואמרו דהכי הוה, דהני לאחרונה יסעו, ואין ממצעין והני מתמצעין⁶. ובריש פרק החולץ (יבמות לה, ב) גבי חלץ למעוברת והפילה, סבר ר' יוחנן דאם בא אליהו ויאמר דהאי דאיבערא מפלה וכו'. ומכל הני שמעתיי משמע דבספק מציאות צייתנינן לנביא. והכי חזינן להתוס' ביבמות דף צ"ט ע"ב, אהא דתנן בספיקות ואין מוציאין שלהם מידם. ופירש"י לחד לישנא, דאי חייבין עולה או חטאת אין כופין אותם לתתם לאנשי

וראה ראיתי למהר"ם ן' חביב בתוספת יום הכפורים דף ד' (יומא עה, א ד"ה תניא) שכתב וז"ל, וכן ג"ל שהוא לענין הדין דאין הולכין אחר נביא שיאמר בענין ספק בן שבעה לראשון, פלוני הוא בן פלוני, או פלוני מכר עבדו לפלוני, דעפ"י שנים עדים יקום דבר כתיב. והאריך בזה. והקשה לפ"ז במ"ש (ביומא שם) שהמזן היה מגיד הספיקות. וכן בההיא דרשב"י פ"ב דשבת (לה, א). וניחא ליה דעפ"י הדינין וההלכות היה פוסק הדין משה רבינו, ולאמת דבריו בא האות העומד שכנגדו מוכיח, וכן רשב"י אגמריה סמ"ך. עין בדבריו באורך. למדנו מדברי הרב דלא מיבעיא בספיקא דדינא שאנו מסתפקים דאין לסמוך על דברי נביא, אלא אפילו אם הדין פשוט לנו אלא שאנו מסתפקים במציאות היכי הווי, גם בזה אם בא נביא ואמר שהמציאות כך הוא, לא סמכינן עליה. וכן מתבאר שסבר הרב בני דוד בריש ספרו, עיין בדבריו.

ולפום ריהטא אפשר לסיועניהו ממ"ש בחולין דף קכ"ד (ע"א) אמירת ר' יוחנן דמתני לה רבי אמי אסיפא ועולה ארישא, ואמר רבי אמי האלהים אי אמרה לי יהושע בן נון משמיה לא צייתנא ליה, ומדברי מרן בכסף משנה פ"ט דיסודי התורה דמייתי בדין הנזכר הא דאי אמרה יהושע וכו', מוכח דפירוש לשון זה היינו אי אמרה יהושע בנבואה, והגם דהרב פרי חדש בנימוקיו לספר המדע השיג על מרן, שהוא בלי דקדוק, דהך דאי אמרה יהושע לאו נבואה אלא בדרך סברא. ע"ש. אחד הרואה דברי הרמב"ם בהקדמת פירוש המשנה, בעיניו יראה דצדקו דברי מרן, דהרמב"ם שם מייתי לה, ומוכח דמפרשה בדרך נבואה, ונעלם מהפרי חדש, וכפי זה הרי התם הווי פליגי במציאות, היכא אמרה ר' יוחנן, אי ארישא אי אסיפא, וקאמר ר' אמי אי אמרה יהושע בנבואה משמיה דר' יוחנן דאמרה ארישא כדקאמרת, לא צייתנא ליה, דלא בשמים היא, אלמא אפילו במציאות לא משגחינן בנביא כל עיקר, ואמטו להכי קאמר ר' אמי דאם אמר יהושע משם ר' יוחנן לא צייתנא, דלא

❖ ויוסף דוד ❖

כו'. עש"ב. הביאו המנחת חינוך ריש מצוה צ"ה. ע"ש. ובחתם סופר אורח סי' ר"ח ויר"ד סי' רל"ז. ובס' הר הקודש עמ' ק"ס. 6. עפ"י פסחים קי"ג ע"א שלושה אין ממצעין וכו'. ע"ש.

5. עי' באור החיים פר' תרומה (שמות כה, ט) ע"פ ככל אשר אני מראה אותך, ד"ה והנה בהשכלה, שכתב ששלמה המלך ע"ה בנה הכל ע"פ נביא, וגם הנביא לא דברי נבואה הגיד, אלא ברי קבלתו

שולחן ערוך אורח חיים סימן לב

ברכי יוסף

דפרק קדשי קדשים דתלתא נביאי מעידין מן המכירין ולא נחתי אלא לאסהודי, לא תברא כל עיקר, דמאחר דידיעי סהדותא שפיר, נאה לאסהודי כהלכת גוברין, ובמתניתא תנא קושטא דמילתא. ואותה שאמרו בחולין אמירא דר' יוחנן דאי אמרה יהושע משמיה לא צייתין, אפשר לומר דהא דקאמר לא צייתין, לאו היינו טעמא משום כי נביא הוא ולא בשמים היא, רק כונתו לומר דהגם שאול בנביאים וכה יאמרו דהכי אמר ר' יוחנן, וקושטא הוא לא צייתין לה, דפליגנא אר' יוחנן גופיה, והוא הדין דמצי למימר אפילו אמרה ר' יוחנן גופיה, אלא דאשמועינן רבותא דהשתא הווי תרי, ר' יוחנן ויהושע פליגנא עלייהו⁷. ומה שהביאו הרמב"ם בהקדמתו ומרן בכסף משנה האי לישנא דאמרה יהושע, למימר דאין משגיחין בנביא, כיונו לדוכתא אחריתי דאתמר כי האי לישנא⁸. וכעת ראיתי בבעל הלכות גדולות דף ג' ע"א דגריס אמר רב חסדא האלהים דאי אמר לי יהושע בן נון לא צייתנא. ועי' מ"ש מרן בב"י יו"ד סס"י רמ"ב ובאחרונים. וההיא דפ"ב דתמורה (טו, א), בהלכות שנשתכחו באבלו של משה רבינו, כי אמר אלהים אין נביא רשאי לחדש, אף דמשה מפי עצמו אמרן הן בעודנו חי, כיון שנשתכחו לגמרי והיו כלא היו, דמי'הם כס כגופי תורה חדשה, ולא כספק מציאות.

שוב ראיתי לגדול בדורו הרב משנה למלך פ"ט דאישות דין ר', שהביא דברי התוס' דיבמות דף צ"ט הנזכרים, וכתב דדוקא בספק מציאות, אבל בספק דין אין לומר אם יבא אליהו. ומהר"י כולי בהגהתו כתב ומדברי הרמ"ז בתוס' יום הכיפורים,

משמר להיות עבודתם ועורם של אנשי משמר, אלא יקריבו קרבנותיהם ויחזרו עור ובשיר להם. וק"ל לרש"י דהיכי מצו משווי שליח, דכל היכא דלא מצו לעבוד לא משווי שליח. וכתבו התוס' (ד"ה ואין) דאם יבוא אליהו ויאמר שהוא כהן היה ראוי לעבוד, ומשום הכי מצו משווי שליח. הרי בהדיא שכתבו בדין הספיקות דעלה קאי מהר"ם ז' חביב, דאם יאמר אליהו שהוא כהן ראוי לעבוד. וגם רש"י לא פליג עלה, אלא דהשתא דלא אתי אליהו, והוי ספק, סבר דלא מצו משווי שליח. ובריש החולין כתבו התוס' דגם ר"ל מודה לשעבר. ובמנחות ריש דף ס"ד (ד"ה ואפילו) כתבו התוס' דאם יבא אליהו ויאמר שהיא כחושה בבני מעיים היה מביא שמינה. והרא"ש בשילהי סוכה (פ"ד ס"ה ה) גבי אתרוג בחו"ל בשמיני ספק שביעי אסור, כתב דטעמא דאם יבא אליהו ויאמר עברוה לאלול הוי שמיני שביעי. ועל דרך זה כתבו התוס' בביצה דף ל' ע"ב ד"ה עד מוצאי.

וכזאת וכזאת מצינו להרשב"א בתשובה (ח"א) סימן יו"ד, בנותן טעם לחזרת מיכל לדוד המלך אחר נשואיה לפלטי, שכתב וז"ל, ועוד אפשר שלא בא עליה פלטי וכו', ואם תאמר אם מחמת טענה זו מנין היה יודע כן. יש לנו לומר כי נביאים היו בימי דוד, ועפ"י נביא עשה, עכ"ל. עין רואה דהגם דלפום דינא מיכל ופלטי לא מהמני למימר דלא קרב זה אל זה, עפ"י נביא הותרה לדוד המלך ע"ה, והגם שיש לדחות באיזה בקיאות שהבאתי, מ"מ כל ישר הולך עינו ראיה בשל אחרים, דמוכח בהדיא דבספק מציאות באלו אמרו לסמוך במימר קדישין נביאי ה', ולא דמי לספיקא דדינא. וההיא

❦ זיוסף דוד ❦

על השמים, משום הכי לא סמכו על בת קול במחלוקת רבי אליעזר וחכמים הידועה, לפי שהוכרע הדין כרבים. ורבינו בספר דבש לפי מער' נ' אות י"ב ובשם הגדולים מער' ר' יעקב החסיד ממרויש, וביעיר אוזן מער' א' אות ט"ו, כתב שגם בספק בדין יכול לסמוך על השמים כיון שא"א להכריע, ולא על זה דיבר הרמב"ם. ע"ש שהאריך בפתגמא דנא, והכריע שם מכח חילוק זה שגם בדיני סמיכין על שו"ת מן השמים וכיו"ב, ולכן פסק שנשים מברכות על לולב להלן סימן תרנ"ד אות ב', וראה ובהערה שם בס"ד. ועיין עוד באהבת דוד דרוש ז' דף פ"ד ריש ע"א, ובפני דוד פר' בשלה אות ט"ב, ובפתח עינים ריש המפקיד, ובסמוך.

7. עי' בגמ' שם קודם מ"ש אי אמרה יהושע, אמר אי אמרה ר' יוחנן לא צייתנא, וחשבו ר' אמי לזלזול, וכששמע שעולא ארישא קאי אמר אפי' אמרה יהושע משם ר' יוחנן לא צייתנא, ע"ש. נראה שמשום כבוד ר' יוחנן אמר כן. ואה"ן גם על ר' יוחנן היה חולק לולי שקודם שהיה נ"ל שר' נחמן זלזל בו. וע"ש בפתח עינים. 8. ל"מ היכן. גם בברכי יוסף יו"ד ס"י רמ"ב אות ל"ו ציין לגמ' דחולין, והשיג על הט"ו שם, ובהמשך ציין לדברי בה"ג בברכות שגורס כן בגמ', ולפנינו אינו. ע"ש. ולולי דמסתפינא אמינא דשאני התם שלא היה לחכמים כל ספק לא במציאות ולא בדין, כי קבלו מרבם שכן הדין, דלא כדברי עולא, ובכה"ג שפיר אמרו שלא לסמוך

קז

שולחן ערוך אורח חיים סימן לב

יג יהיה הקלף שלם שלא יהא בו נקבים שאין הדיו עובר עליו, דהיינו שלא תהא האות נראית בו חלוקה לשתיים.

יד הסופרים הזרזים עושים שלשה מיני קלפים, העב יותר לכתוב בו פרשת שמע (דברים ו, ד-ט) שהיא קמנה, והדק ממנו לפרשת והיה אם שמוע (שם יא, יג-כא) שהיא יותר גדולה, ולפרשת קדש (שמות יג, א-י) ולפרשת והיה כי יביאך (שם יג, יא-יז) שהם ארוכות עושים קלף דק מאד, ובוה יתמלאו הכתים בשוה, וזהו נוי לתפילין.

טו אם לאחר שנכתב ניקב בתוך הה"א או המ"ם, כשר אפילו ניקב כל תוכו שהנקב ממלא כל החלל, אבל בירושלמי משמע שגם בפנים צריך שיהא מוקף קלף. ניקב רגל פנימי של ה"א, אפילו לא נשאר ממנו אלא כל שהוא, כשר להרא"ש. הגה: אבל שאר פוסקים מלכיזין כמלא אות קטנה, והכי הלכמא (נ"י). ניקב רגל הימיני אם נשתייר ממנו מלא אות קמנה, כשר. ואם לאו, פסול.

טז נפסק אחת מהאותיות הגה: הפשוטות, כגון וי"ו וזי"ן או שנפסק רגל הא' וכיוצא בו (מחזקי הלכות קטנות דף נ"ז) אם תינוק שאינו לא חכם ולא ממש יודע לקרותו, כשר. ואם לאו פסול. ואין צריך לכבות לו שאר אותיות כמו שנוהגים. הגה: מיהו אם אנו רואים שלא נשאר לורת האות כתיקונו, פסול אף על פי שהתינוק קורא אותו כהלכתו (מחזקי ומהר"ק שו"ת ס"ט ורי"ט). הא דמבשרינן בשנפסק אות, דווקא בשנכתב בכשרות ואחר כך נפסק, אבל אם מתחלה משנכתב היה שם נקב ונפסק בו, או אם רגל הכ"ף הפשוטה או כיוצא בה מגיע לסוף הקלף בלי היקף קלף מתחלתו, פסול.

יז אם נפלה טיפת דיו לתוך האות ואינה ניכרת האות, אין תקנה לגרור הדיו וע"י כך יהיה ניכר האות, דהוי חק תוכות ופסול משום דבעינן וכתב ולא וחקק. והוא הדין אם טעה וכתב דל"ת במקום רי"ש או כ"ף במקום כ"ף, אין תקנה למחוק התג לתקן האות, משום דהוי כחק תוכות.

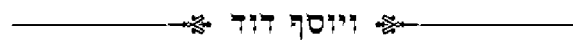
ברכי יוסף

נראה דלא שאני ליה, רצ"ע, עכ"ל. ולא זכר מהר"י כולי מכל הני דאייתינגן בס"ד.⁹

ה. דין יד. והדק ממנו פרשת והיה כי יביאך שהיא יותר גדולה. ולפרשת קדש ולפרשת והיה אם שמוע שהם ארוכות עושים קלף דק מאד. כצ"ל. וכ"כ בספר יד אהרן.

9. דין י"ו. הכ"ף הפשוטה וכו'. אם כתב כ"ף פשוטה בזויות כמו דל"ת, פסל מהר"ש נרבוני, והכשיר מהר"ם גאלאנטי בתשובותיו סימן קכ"ד. גם מהריק"ש בתשובה כ"י (אהלי יעקב סי' קיג) מרתח קרתח על מהר"ש נרבוני, והסכים להתיר, והעיד כי הן כל יקר ראתה עינו ספר תורה שכתב מהרלנ"ח לעצמו, והכ"ף עליו בצורת דל"ת. וכן הסכים הפרי חדש בליקנטי או"ח¹⁰.

9. רעק"א בגליון הרמב"ם שם, הוכיח מבכורות כ"ד ע"א, שאמרו עד יבוא ויורה צדק, שגם בספיקא דינא אליהו יורה ויכריע הדין. ע"ש. ויובן כל מקומות שנראה כסותר לזה עם מה שחילק רבינו, כנ"ל בהערה 8. וראה בזה עוד בעושה שלום (לר"ש מארגונטור)

זיוסף דוד

מן הקבלה שאמרו "לעולם לעולמו של יובל כי זה חמץ מצד הקבלה אבל לוי יצטרף אלל לפסח הכתוב וכן לדברי הקבלה לא התייחס השם שישו עד היובל כדי שיכבדנו זה עד עולמו של יובל אלל הכונה ש שאלנו חיו שיהיה לא חספק העבודה כדי לחיות אמן, וככה מפרש מקום הזה לא כלתם כל שלא יכלה האמן ובענין שכתוב "לאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה עומדים לפני נאם ה' כן יפמד אפכם ישמכם, וזה מטאור נכמה מקומות על כדעתו, והוא שדוד אמר "אגורה נאכלך עולמים ולפי העצט שלא היה דוד בלחם ספור לרבות לעולמים".

סימן י

שאלת זה לשינוי פגול לי דברי חכמים מניחם עם שאלו והסמכותה לרדו ובאופן הענין שהוא נראה כשפר זה אם זה, וכמה דברים שחפתי מפי הקדים ובעת שראיתי הדברים נחמלוד לא היו הלכות אשר השמועות וכו'. ואם לא נכלת מתחבק פריי הדברים שאלה רואה כסופרין זה אם זה ולא מה שנספק לך אשר שעמדת על מה שאמרו סכמים בנלמד כדי שזרע מה כן הדברים שאלתך להרשיב הן היצור כפי מה שראוי מן השמים ואינם את האור, על כן אלעך לפרוט כל הפנינים שראו בניי שנספקו בעיניך, וזומר כי אולי נקמה לעיניך מה שראה מן הכומרים אם מיכל גם שאלו נשאלו כדור כמו שכונני וכן לי שאלו אם מיכל נטו ולאשה וכתובי ירשלו שאלו מלאכים אל זה דוד לשמרו ולהשימו סבקר ומגד לרד מיכל לאשט ולאמר וזומר ופקק מיכל את המרשים וכלל הענין, ואמר שהיה נשאת אלל דוד היאך נמנה לפלטיאל כן ליש' ואסורה היחה לו, ואם נשאת לפלטיאל כן ליש בעברה אף הוסרה לסודו לרדו והלא אסורה היא לו דכתיבי לא יכל עולה הראשון אשר שאלה לשוב לקמחה' אשר אשר הוטמאה ודרשיני' אשר אשר הוטמאה לרעה טיטה שנסמרה ואסורה היא כן לפעל כן לטעלי'.

אם דברים אלו נקשו בעיניך, כבר ידעת שאמרו שנהדרין ספק כהן גדולי' ששאלו היה ספור שלא היו קדושי דוד מניח קדושי לפי שקדשה ממלוה שהיה לו על שאלו סכמות הפלשמים" ונפרטה שהי שזום מלחם פרטום פלשמים שאלו לו" והיה ספור שאלו שהקדש ממלוה ופרטה דעמיה אמלוה והקדש ממלוה אינה מקודשים", ואי נמי משום דבר שאלו שסערלום אינן שוות אפילו פרוטה שאין לרבות

לשום דבר ולא נקדשה לו אלל ממלוה נלמד והקדש ממלוה אינה מקודש, ודוד היה ספור שעפשה" אפרטה ואף הם שזום פרוטה דהא מוז לשוננו וזו כדעת רבי יהושע כן קרטה". ונדלה לי שישמע הדעת הוא ואף על פי שאלו נלו אינו סכמים גם מה שאלו דוד לאיש נכת לאמר" מנה את אשפי את מיכל אשר ארשתי לי נמאה פרלות פלשמים, ומה לרן היה לו להוכיח באן נמה ארשה אילוני שהיא מיקר הטענה שנלמך זה הדעת שדעת שאלו קדשה הן לפי שאינן שים כלום ודוד היה אומר שנהן קדשה וכפף היו שרין להכריזן לכללם, ומכל מקום לדעת רבי יוסי שאמר שס שקדוש מיכל לפלטי כן ליש בעברה היו, יש לומר שלפיכך הכיר דוד שארשה ערלות פלשמים לומר שעמדה לו על נפשו שחפר פלמו עליה לרבות לו ליהרן סלחמו פלשמים ומללם למך פניה מלח ערלות פלשמים.

ומכל מקום כן דברי זה כן דברי זה הדבר קשה אף היה דוד מתדורה שהרי נעלה לאחר ואלסרה לו, ואי אפשר לומר שהמורה בעברה שהרי הכתוב מפידי עליו" שלא שזף רק דבר אורה האפי, ואם זה שנספק לך, דע כי אינם כיראל משרש שרי" ואשה ייראל שנלסרה מותרת היא לעלה", ולא אינם של כפיה נלד" אף טעם אינם הוא שאלו נעלה לאחר ברטן וכפסרה עולה הוא מותר לו, ומסאר רבמות פרק ארבעה אמים" דקמי שרים שקדשו שמי נשים ונשעה כניסתן לסופה החולטו אם של זה לזה ואם של זה לזה מפרישין אותן שלשה חדשים שמה מעבורות הן אלמא הא לאו מעבורות הן שריין, דבר זה מטאור נכמה מקומות נחמלוד, והא דמשתע עובדי דשמועה אחרונה שנגררים" שהיא אסורה היחה נאשח כהן" ומשום דאפילי אינם אסור להרונה וכדמפורש בהיא שמתעט גופה". וכל שנעלם לאשר קטנות ואפילו נדטן ומעדת שומרת נעל וכמו שאמרו שם רבמות" ספור דקמנה אינם הוא, ולפיכך אם הימה מיכל ספורה שנשאת אלל פלטי כהמר משמת שקדוש דוד אינן קדושין וכמו שהיה שאלו ספור אף היא אנוסה הימה ולפיכך עומרת לסוד לו". ובוד ששאלו היה מכרסה כקן והרי היא אטסה נמורה והיא קרקע שלום היא" ועל כרסה נעלם, וכענין שאמרו שאקמר שהימה נשאת למרדך ואף על פי כן פומדס מחיקו של אחרזרוע ועונלם וממדת מחיקו של מרדכי וכמו שאמרו נבגלה". ועוד אפשר לומר שלא בא עליה פלטי כן ליש וכמו שאמרו חכמים" שנתן

הטות שם, הפלטי. וירל גלית סבור כגם שם. 11 ש"א י"ח. ב. 12 סנהדרין שם קדושיין, ב. 13 כפי' הנהיה שם, שרעט. 14 סנהדרין שם. 15 ששאל ב. ד. 16 פלטיים א. ש. ה. 17 סנהדרין. א. 18 יבמה. 19 ב. כפר הברוח טוסף, אלא 20 ל. ב. 21 ד. א. ב. 22 ד. ב. כרי' כח' שם. 23 א. ב. 24 ל. ב. 25 ד. א. הלך קלם ובהי' 18 שם. 26 סנהדרין פ. ב. 27 י. ב. 28 סנהדרין י. ב. ודעה ה. ב.

19 קדושיין ט. א. 20 שיערה ט. כב. 21 והללים ט. ה. 22 ודעה פ. ב. בירשה הרבנין על דברי קדולת וכשורית רחשביש פ"י חלו. י. ג. השוכה זו היא לר' דוד כן זכר, והוא כפירישי הגדות לרבי' מהרי' פלדמן פ' ו בפסחיהו לסימן הקדום. 1 זה לשונך. 2 שסתי' א. י"ח. כז. 3 שם י"ח. י"ג. 4 שם ה. מ. 5 דרבי' כ. ד. 6 כפר הברוח שם טוסף, לחיות לו לאשה. 7 יבמות י. ב. 8 סנהדרין, ב. 9 י"ח. ב. 10 כפר

מכר בו לבינה. ואם חלמה אם מחמת טענה זו מתין היה יודע
 כן שזה סתם פרטומין" היתה, **וי לו למר כי נביאים היו**
במי דוד ועל פי נביא עשה" ואף על פי שלא נזכר זה בכתוב
 ומכל מקום אין צורך לך וכמו שזכרתי אלף על דברי רבי
 יוסי שזמר שם ששואלי אלף פלגי ק ליש עברה היו גם לי
 יוסר למר כן, שזמר חלמה כי דוד היה יודע שמה הבינה
 אותו כמו שמכר הכסוב" אלף" חננל לאחר מרתן. זה איש
 מקור אלף לנצ ותמקום ערה הפמרה האף היה טעם דוד
 באומר לנצ ועושה מעשה לתי שיהיה על פי נביא.

ואם נתקשה בעיניך ענין הזכרת מי תיכל כי הוקפת עשה
 מתי שאלו נחובי" ואלו חמשת בני תיכל גם שאלו אשר
 ילדה לעדה" ק נרדלי הממולט, והכחב מעיד ואומר"
 ולתיכל גם שאלו לא היה לה ילד עד יום מוסה, ותר כי תיכל"
 נחה לפלגי ומרז לעדראל" מכאן" הוא אומר כי תיכל
 ילדה חמשה נעים לעדראל. כבר ידעת שאמר" שם פסק
 כהן גדול" וכי תיכל ילדה" מרז ילדה אלף מרז ילדה ומיכל
 גדלה לסיך נקראו על שמה ללמדך של המגדל יוסו ויטמה
 בביתו כאלו ילדו רבי פתח אחר מהכא" ופקדנה לו הפנות
 שם לאמר יולדו ק לנעמי ופקדנה שמו שער וכי לנעמי" ילדה
 והלא רום ילדה אלף רום ילדה ונעמי גדלה ולסיך נקרא על
 שמה. נראה" עניני לפי הפשט כי על ק כמה איוס כאן כשם בני
 תיכל שגדלה" כדי להרע בשם של דוד שאף על פי שנתגדלו
 בביתו ובחך אחתו תיכל אשר אבד והם לה כביה אף על פי ק לא
 סמל עליהם ממקום עליה ולקדוש השם כן שיראו השלם
 שאסילו נקום נקמת גרים נרורים פטר למייה אנשים וזה
 למיכל אשמו כמים ואשר גדלה ארום כביה עם בני המתן. ועוד
 אמרו שם נמרז וסורן לעשות לו דרך" והשטי יטרעם לעגלה
 אשה דוד" ואמר רב עולה וי מיכל והקשו ומי הוא לו נים למיכל
 והכחיבי" ולמיכל גם שאלו לא היה לה ילד עם יום מוסה, ופרזו
 מאותו יום ואלן לא היו לה עד אותו מעשה היה לה.

סימן י"א

וענין הגביה אשר בא מיהרה לירענטי" אשר שלמה גם
 כהן לא נזכרת מהו עיקר שאלתך מה על ק איני יודע

מה אשיב על נכון. ואם אלה שאלך אף האמן לדברי הנביא
 אשר השיט, יראה מדוך הפשט כי הנביא אשר השיט היה
 נביא אדם מחמולט, והוא שאמר אליו" גם אני נביא כמורי"
 ולווי שיהיה נודע אללו שיהיה נביא מחמלה לא היה שימע לו ולא
 היה מאמינו, אלף שלאמר מיני נעשה נביא שקר, וכמו שקרה
 לאניהו ק פאר שאמר פגהדרין סוף פרק האננקין" שיהיה
 נביא אדם ולסוף נעשה נביא שקר. ובאמת כי לא היה לו
 להאמין אותו כן אחר שנתקוה שלא יאכל שם ולא ישמה עד
 שיודע לו נעמו, ושמה היה פסור שהוא נעמו לא הכין
 מספילה מה שאמריו לו כשאמר לו שלא יאכל שם לפס ולא
 כביעה ראשינה אמרו לו אלף עבדו שילך מוסר לאור ולאכול
 ועוד מה על דברי הנביא אשר השיט. ונעמיין זה אמרו ו"ל שם
 נפיק הנעקין" נבטאמו אל יוה ק אמפי שאמר לו" עד
 ארנעיס יום ויטיה נהפכת והוא היה פסור נהפכת ממש
 מטיבה לרעה ולא היה ק אלף שנהפכה מרעה לטיבה. ומכל
 מקום כנשו של נביא זה שביטו הודיעט שלא היה לו לעבד על
 דברי נעמו ועל מה כי הכין" הוא מנבאח עלמו מחמת דברי
 הנביא אשר השיט ועל ק נעשו עד שלמדו ממת פגנהדרין"
 נביא שערב על דברי נעמו שהוא חינו כרי שמי.

ואם תשאל והנביא אשר השיט למה עשה ככה ולמה כזה
 לו, יש למר כי רצה לנסות אם יעמוד בלאטו אם
 לאו, או שמה חשב שלא אמר לו ק רך לרסו שלא יאכל
 עמו ושלא יינה ממת כרך חסדי ישראל לשאק" רועים
 ליהנוט ומשימין פלוט כדי להפסקת מהגלם הכריות וכמו
 שקרה לדרי פנאם ק יאיר עם רבטי הקדוש כמו שזכר
 בזוין פסקו ראשון".

סימן י"ב

שאלת לתרן לך התקיאום החולקים בעמר שמואל לדברי
 הימים, שנשמואל" נמוט החסא לך שבע שנים רעב
 בלרנך ונומר ודנברי הימים" כפיט אם שלם שנים רעב ועוד
 בשמואל" כתיב אם" שלשה מדשים נסך לפי לרן והוא דפך
 ואם היות שלשה ימים דבר ודנברי הימים" כפיט ואם שלשה
 ימים חרב ה' והרב גלך.

11 בפי' הגדות, שלרנרי במקום על הרב. 32 בפי' הגדות, שסמחה
 במקום שמה הבינה. 33 שמואל א יח, ב. 34 נרדלי לא, 35 שמואל ב
 כא, ה. 36 על לרריאל, ורזה כפי' הגדות. 37 שרבו, כג. 38 בפי'
 הגדות, לא נזכרה הלש. 39 פי' א יח, 40 בפי' הגדות, זכאן. 41 בפי'
 הגדות, שאמר. 42 ספרהין יט, ב. גיש. 43 בפי' הגדות נסך, הדלא.
 44 חת ר, 45 בפי' הגדות נעמי. 46 בפי' הגדות, 47 שם, שנילחם.
 48 שפיהין כ, א. גיש. 49 שרבו ג, ה. 50 שם ו, כג.
 יא. גם תשובה זו לר יודו בן זכרי, רזה בפי' הגדות פדרר ללדמן פ.
 קדי. 12 מלכים א טו"ג, 13 שם סוקים יח ט. 14 שם סוקים יח.
 4 בפי' הגדות נסך, ושלך רבי אלי. 15 ז א. 6 בפי' הגדות נעמו.
 7 שם, אפר. 8 שם, ואולי. 9 שם ב, 10 וינה ג, ד. 11 בפי'
 הגדות שהבין, במקום כי הבין. 12 שם, שיקן. 13 ז, ב.
 יב. 1 בפי' ז, 2 בפי' ז, 3 בפי' ז, 4 בפי' ז, 5 בפי' ז, 6 בפי' ז, 7 בפי' ז, 8 בפי' ז, 9 בפי' ז, 10 בפי' ז, 11 בפי' ז, 12 בפי' ז, 13 בפי' ז, 14 בפי' ז, 15 בפי' ז, 16 בפי' ז, 17 בפי' ז, 18 בפי' ז, 19 בפי' ז, 20 בפי' ז, 21 בפי' ז, 22 בפי' ז, 23 בפי' ז, 24 בפי' ז, 25 בפי' ז, 26 בפי' ז, 27 בפי' ז, 28 בפי' ז, 29 בפי' ז, 30 בפי' ז, 31 בפי' ז, 32 בפי' ז, 33 בפי' ז, 34 בפי' ז, 35 בפי' ז, 36 בפי' ז, 37 בפי' ז, 38 בפי' ז, 39 בפי' ז, 40 בפי' ז, 41 בפי' ז, 42 בפי' ז, 43 בפי' ז, 44 בפי' ז, 45 בפי' ז, 46 בפי' ז, 47 בפי' ז, 48 בפי' ז, 49 בפי' ז, 50 בפי' ז, 51 בפי' ז, 52 בפי' ז, 53 בפי' ז, 54 בפי' ז, 55 בפי' ז, 56 בפי' ז, 57 בפי' ז, 58 בפי' ז, 59 בפי' ז, 60 בפי' ז, 61 בפי' ז, 62 בפי' ז, 63 בפי' ז, 64 בפי' ז, 65 בפי' ז, 66 בפי' ז, 67 בפי' ז, 68 בפי' ז, 69 בפי' ז, 70 בפי' ז, 71 בפי' ז, 72 בפי' ז, 73 בפי' ז, 74 בפי' ז, 75 בפי' ז, 76 בפי' ז, 77 בפי' ז, 78 בפי' ז, 79 בפי' ז, 80 בפי' ז, 81 בפי' ז, 82 בפי' ז, 83 בפי' ז, 84 בפי' ז, 85 בפי' ז, 86 בפי' ז, 87 בפי' ז, 88 בפי' ז, 89 בפי' ז, 90 בפי' ז, 91 בפי' ז, 92 בפי' ז, 93 בפי' ז, 94 בפי' ז, 95 בפי' ז, 96 בפי' ז, 97 בפי' ז, 98 בפי' ז, 99 בפי' ז, 100 בפי' ז, 101 בפי' ז, 102 בפי' ז, 103 בפי' ז, 104 בפי' ז, 105 בפי' ז, 106 בפי' ז, 107 בפי' ז, 108 בפי' ז, 109 בפי' ז, 110 בפי' ז, 111 בפי' ז, 112 בפי' ז, 113 בפי' ז, 114 בפי' ז, 115 בפי' ז, 116 בפי' ז, 117 בפי' ז, 118 בפי' ז, 119 בפי' ז, 120 בפי' ז, 121 בפי' ז, 122 בפי' ז, 123 בפי' ז, 124 בפי' ז, 125 בפי' ז, 126 בפי' ז, 127 בפי' ז, 128 בפי' ז, 129 בפי' ז, 130 בפי' ז, 131 בפי' ז, 132 בפי' ז, 133 בפי' ז, 134 בפי' ז, 135 בפי' ז, 136 בפי' ז, 137 בפי' ז, 138 בפי' ז, 139 בפי' ז, 140 בפי' ז, 141 בפי' ז, 142 בפי' ז, 143 בפי' ז, 144 בפי' ז, 145 בפי' ז, 146 בפי' ז, 147 בפי' ז, 148 בפי' ז, 149 בפי' ז, 150 בפי' ז, 151 בפי' ז, 152 בפי' ז, 153 בפי' ז, 154 בפי' ז, 155 בפי' ז, 156 בפי' ז, 157 בפי' ז, 158 בפי' ז, 159 בפי' ז, 160 בפי' ז, 161 בפי' ז, 162 בפי' ז, 163 בפי' ז, 164 בפי' ז, 165 בפי' ז, 166 בפי' ז, 167 בפי' ז, 168 בפי' ז, 169 בפי' ז, 170 בפי' ז, 171 בפי' ז, 172 בפי' ז, 173 בפי' ז, 174 בפי' ז, 175 בפי' ז, 176 בפי' ז, 177 בפי' ז, 178 בפי' ז, 179 בפי' ז, 180 בפי' ז, 181 בפי' ז, 182 בפי' ז, 183 בפי' ז, 184 בפי' ז, 185 בפי' ז, 186 בפי' ז, 187 בפי' ז, 188 בפי' ז, 189 בפי' ז, 190 בפי' ז, 191 בפי' ז, 192 בפי' ז, 193 בפי' ז, 194 בפי' ז, 195 בפי' ז, 196 בפי' ז, 197 בפי' ז, 198 בפי' ז, 199 בפי' ז, 200 בפי' ז, 201 בפי' ז, 202 בפי' ז, 203 בפי' ז, 204 בפי' ז, 205 בפי' ז, 206 בפי' ז, 207 בפי' ז, 208 בפי' ז, 209 בפי' ז, 210 בפי' ז, 211 בפי' ז, 212 בפי' ז, 213 בפי' ז, 214 בפי' ז, 215 בפי' ז, 216 בפי' ז, 217 בפי' ז, 218 בפי' ז, 219 בפי' ז, 220 בפי' ז, 221 בפי' ז, 222 בפי' ז, 223 בפי' ז, 224 בפי' ז, 225 בפי' ז, 226 בפי' ז, 227 בפי' ז, 228 בפי' ז, 229 בפי' ז, 230 בפי' ז, 231 בפי' ז, 232 בפי' ז, 233 בפי' ז, 234 בפי' ז, 235 בפי' ז, 236 בפי' ז, 237 בפי' ז, 238 בפי' ז, 239 בפי' ז, 240 בפי' ז, 241 בפי' ז, 242 בפי' ז, 243 בפי' ז, 244 בפי' ז, 245 בפי' ז, 246 בפי' ז, 247 בפי' ז, 248 בפי' ז, 249 בפי' ז, 250 בפי' ז, 251 בפי' ז, 252 בפי' ז, 253 בפי' ז, 254 בפי' ז, 255 בפי' ז, 256 בפי' ז, 257 בפי' ז, 258 בפי' ז, 259 בפי' ז, 260 בפי' ז, 261 בפי' ז, 262 בפי' ז, 263 בפי' ז, 264 בפי' ז, 265 בפי' ז, 266 בפי' ז, 267 בפי' ז, 268 בפי' ז, 269 בפי' ז, 270 בפי' ז, 271 בפי' ז, 272 בפי' ז, 273 בפי' ז, 274 בפי' ז, 275 בפי' ז, 276 בפי' ז, 277 בפי' ז, 278 בפי' ז, 279 בפי' ז, 280 בפי' ז, 281 בפי' ז, 282 בפי' ז, 283 בפי' ז, 284 בפי' ז, 285 בפי' ז, 286 בפי' ז, 287 בפי' ז, 288 בפי' ז, 289 בפי' ז, 290 בפי' ז, 291 בפי' ז, 292 בפי' ז, 293 בפי' ז, 294 בפי' ז, 295 בפי' ז, 296 בפי' ז, 297 בפי' ז, 298 בפי' ז, 299 בפי' ז, 300 בפי' ז, 301 בפי' ז, 302 בפי' ז, 303 בפי' ז, 304 בפי' ז, 305 בפי' ז, 306 בפי' ז, 307 בפי' ז, 308 בפי' ז, 309 בפי' ז, 310 בפי' ז, 311 בפי' ז, 312 בפי' ז, 313 בפי' ז, 314 בפי' ז, 315 בפי' ז, 316 בפי' ז, 317 בפי' ז, 318 בפי' ז, 319 בפי' ז, 320 בפי' ז, 321 בפי' ז, 322 בפי' ז, 323 בפי' ז, 324 בפי' ז, 325 בפי' ז, 326 בפי' ז, 327 בפי' ז, 328 בפי' ז, 329 בפי' ז, 330 בפי' ז, 331 בפי' ז, 332 בפי' ז, 333 בפי' ז, 334 בפי' ז, 335 בפי' ז, 336 בפי' ז, 337 בפי' ז, 338 בפי' ז, 339 בפי' ז, 340 בפי' ז, 341 בפי' ז, 342 בפי' ז, 343 בפי' ז, 344 בפי' ז, 345 בפי' ז, 346 בפי' ז, 347 בפי' ז, 348 בפי' ז, 349 בפי' ז, 350 בפי' ז, 351 בפי' ז, 352 בפי' ז, 353 בפי' ז, 354 בפי' ז, 355 בפי' ז, 356 בפי' ז, 357 בפי' ז, 358 בפי' ז, 359 בפי' ז, 360 בפי' ז, 361 בפי' ז, 362 בפי' ז, 363 בפי' ז, 364 בפי' ז, 365 בפי' ז, 366 בפי' ז, 367 בפי' ז, 368 בפי' ז, 369 בפי' ז, 370 בפי' ז, 371 בפי' ז, 372 בפי' ז, 373 בפי' ז, 374 בפי' ז, 375 בפי' ז, 376 בפי' ז, 377 בפי' ז, 378 בפי' ז, 379 בפי' ז, 380 בפי' ז, 381 בפי' ז, 382 בפי' ז, 383 בפי' ז, 384 בפי' ז, 385 בפי' ז, 386 בפי' ז, 387 בפי' ז, 388 בפי' ז, 389 בפי' ז, 390 בפי' ז, 391 בפי' ז, 392 בפי' ז, 393 בפי' ז, 394 בפי' ז, 395 בפי' ז, 396 בפי' ז, 397 בפי' ז, 398 בפי' ז, 399 בפי' ז, 400 בפי' ז, 401 בפי' ז, 402 בפי' ז, 403 בפי' ז, 404 בפי' ז, 405 בפי' ז, 406 בפי' ז, 407 בפי' ז, 408 בפי' ז, 409 בפי' ז, 410 בפי' ז, 411 בפי' ז, 412 בפי' ז, 413 בפי' ז, 414 בפי' ז, 415 בפי' ז, 416 בפי' ז, 417 בפי' ז, 418 בפי' ז, 419 בפי' ז, 420 בפי' ז, 421 בפי' ז, 422 בפי' ז, 423 בפי' ז, 424 בפי' ז, 425 בפי' ז, 426 בפי' ז, 427 בפי' ז, 428 בפי' ז, 429 בפי' ז, 430 בפי' ז, 431 בפי' ז, 432 בפי' ז, 433 בפי' ז, 434 בפי' ז, 435 בפי' ז, 436 בפי' ז, 437 בפי' ז, 438 בפי' ז, 439 בפי' ז, 440 בפי' ז, 441 בפי' ז, 442 בפי' ז, 443 בפי' ז, 444 בפי' ז, 445 בפי' ז, 446 בפי' ז, 447 בפי' ז, 448 בפי' ז, 449 בפי' ז, 450 בפי' ז, 451 בפי' ז, 452 בפי' ז, 453 בפי' ז, 454 בפי' ז, 455 בפי' ז, 456 בפי' ז, 457 בפי' ז, 458 בפי' ז, 459 בפי' ז, 460 בפי' ז, 461 בפי' ז, 462 בפי' ז, 463 בפי' ז, 464 בפי' ז, 465 בפי' ז, 466 בפי' ז, 467 בפי' ז, 468 בפי' ז, 469 בפי' ז, 470 בפי' ז, 471 בפי' ז, 472 בפי' ז, 473 בפי' ז, 474 בפי' ז, 475 בפי' ז, 476 בפי' ז, 477 בפי' ז, 478 בפי' ז, 479 בפי' ז, 480 בפי' ז, 481 בפי' ז, 482 בפי' ז, 483 בפי' ז, 484 בפי' ז, 485 בפי' ז, 486 בפי' ז, 487 בפי' ז, 488 בפי' ז, 489 בפי' ז, 490 בפי' ז, 491 בפי' ז, 492 בפי' ז, 493 בפי' ז, 494 בפי' ז, 495 בפי' ז, 496 בפי' ז, 497 בפי' ז, 498 בפי' ז, 499 בפי' ז, 500 בפי' ז, 501 בפי' ז, 502 בפי' ז, 503 בפי' ז, 504 בפי' ז, 505 בפי' ז, 506 בפי' ז, 507 בפי' ז, 508 בפי' ז, 509 בפי' ז, 510 בפי' ז, 511 בפי' ז, 512 בפי' ז, 513 בפי' ז, 514 בפי' ז, 515 בפי' ז, 516 בפי' ז, 517 בפי' ז, 518 בפי' ז, 519 בפי' ז, 520 בפי' ז, 521 בפי' ז, 522 בפי' ז, 523 בפי' ז, 524 בפי' ז, 525 בפי' ז, 526 בפי' ז, 527 בפי' ז, 528 בפי' ז, 529 בפי' ז, 530 בפי' ז, 531 בפי' ז, 532 בפי' ז, 533 בפי' ז, 534 בפי' ז, 535 בפי' ז, 536 בפי' ז, 537 בפי' ז, 538 בפי' ז, 539 בפי' ז, 540 בפי' ז, 541 בפי' ז, 542 בפי' ז, 543 בפי' ז, 544 בפי' ז, 545 בפי' ז, 546 בפי' ז, 547 בפי' ז, 548 בפי' ז, 549 בפי' ז, 550 בפי' ז, 551 בפי' ז, 552 בפי' ז, 553 בפי' ז, 554 בפי' ז, 555 בפי' ז, 556 בפי' ז, 557 בפי' ז, 558 בפי' ז, 559 בפי' ז, 560 בפי' ז, 561 בפי' ז, 562 בפי' ז, 563 בפי' ז, 564 בפי' ז, 565 בפי' ז, 566 בפי' ז, 567 בפי' ז, 568 בפי' ז, 569 בפי' ז, 570 בפי' ז, 571 בפי' ז, 572 בפי' ז, 573 בפי' ז, 574 בפי' ז, 575 בפי' ז, 576 בפי' ז, 577 בפי' ז, 578 בפי' ז, 579 בפי' ז, 580 בפי' ז, 581 בפי' ז, 582 בפי' ז, 583 בפי' ז, 584 בפי' ז, 585 בפי' ז, 586 בפי' ז, 587 בפי' ז, 588 בפי' ז, 589 בפי' ז, 590 בפי' ז, 591 בפי' ז, 592 בפי' ז, 593 בפי' ז, 594 בפי' ז, 595 בפי' ז, 596 בפי' ז, 597 בפי' ז, 598 בפי' ז, 599 בפי' ז, 600 בפי' ז, 601 בפי' ז, 602 בפי' ז, 603 בפי' ז, 604 בפי' ז, 605 בפי' ז, 606 בפי' ז, 607 בפי' ז, 608 בפי' ז, 609 בפי' ז, 610 בפי' ז, 611 בפי' ז, 612 בפי' ז, 613 בפי' ז, 614 בפי' ז, 615 בפי' ז, 616 בפי' ז, 617 בפי' ז, 618 בפי' ז, 619 בפי' ז, 620 בפי' ז, 621 בפי' ז, 622 בפי' ז, 623 בפי' ז, 624 בפי' ז, 625 בפי' ז, 626 בפי' ז, 627 בפי' ז, 628 בפי' ז, 629 בפי' ז, 630 בפי' ז, 631 בפי' ז, 632 בפי' ז, 633 בפי' ז, 634 בפי' ז, 635 בפי' ז, 636 בפי' ז, 637 בפי' ז, 638 בפי' ז, 639 בפי' ז, 640 בפי' ז, 641 בפי' ז, 642 בפי' ז, 643 בפי' ז, 644 בפי' ז, 645 בפי' ז, 646 בפי' ז, 647 בפי' ז, 648 בפי' ז, 649 בפי' ז, 650 בפי' ז, 651 בפי' ז, 652 בפי' ז, 653 בפי' ז, 654 בפי' ז, 655 בפי' ז, 656 בפי' ז, 657 בפי' ז, 658 בפי' ז, 659 בפי' ז, 660 בפי' ז, 661 בפי' ז, 662 בפי' ז, 663 בפי' ז, 664 בפי' ז, 665 בפי' ז, 666 בפי' ז, 667 בפי' ז, 668 בפי' ז, 669 בפי' ז, 670 בפי' ז, 671 בפי' ז, 672 בפי' ז, 673 בפי' ז, 674 בפי' ז, 675 בפי' ז, 676 בפי' ז, 677 בפי' ז, 678 בפי' ז, 679 בפי' ז, 680 בפי' ז, 681 בפי' ז, 682 בפי' ז, 683 בפי' ז, 684 בפי' ז, 685 בפי' ז, 686 בפי' ז, 687 בפי' ז, 688 בפי' ז, 689 בפי' ז, 690 בפי' ז, 691 בפי' ז, 692 בפי' ז, 693 בפי' ז, 694 בפי' ז, 695 בפי' ז, 696 בפי' ז, 697 בפי' ז, 698 בפי' ז, 699 בפי' ז, 700 בפי' ז, 701 בפי' ז, 702 בפי' ז, 703 בפי' ז, 704 בפי' ז, 705 בפי' ז, 706 בפי' ז, 707 בפי' ז, 708 בפי' ז, 709 בפי' ז, 710 בפי' ז, 711 בפי' ז, 712 בפי' ז, 713 בפי' ז, 714 בפי' ז, 715 בפי' ז, 716 בפי' ז, 717 בפי' ז, 718 בפי' ז, 719 בפי' ז, 720 בפי' ז, 721 בפי' ז, 722 בפי' ז, 723 בפי' ז, 724 בפי' ז, 725 בפי' ז, 726 בפי' ז, 727 בפי' ז, 728 בפי' ז, 729 בפי' ז, 730 בפי' ז, 731 בפי' ז, 732 בפי' ז, 733 בפי' ז, 734 בפי' ז, 735 בפי' ז, 736 בפי' ז, 737 בפי' ז, 738 בפי' ז, 739 בפי' ז, 740 בפי' ז, 741 בפי' ז, 742 בפי' ז, 743 בפי' ז, 744 בפי' ז, 745 בפי' ז, 746 בפי' ז, 747 בפי' ז, 748 בפי' ז, 749 בפי' ז, 750 בפי' ז, 751 בפי' ז, 752 בפי' ז, 753 בפי' ז, 754 בפי' ז, 755 בפי' ז, 756 בפי' ז, 757 בפי' ז, 758 בפי' ז, 759 בפי' ז, 760 בפי' ז, 761 בפי' ז, 762 בפי' ז, 763 בפי' ז, 764 בפי' ז, 765 בפי' ז, 766 בפי' ז, 767 בפי' ז, 768 בפי' ז, 769 בפי' ז, 770 בפי' ז, 771 בפי' ז, 772 בפי' ז, 773 בפי' ז, 774 בפי' ז, 775 בפי' ז, 776 בפי' ז, 777 בפי' ז, 778 בפי' ז, 779 בפי' ז, 780 בפי' ז, 781 בפי' ז, 782 בפי' ז, 783 בפי' ז, 784 בפי' ז, 785 בפי' ז, 786 בפי' ז, 787 בפי' ז, 788 בפי' ז, 789 בפי' ז, 790 בפי' ז, 791 בפי' ז, 792 בפי' ז, 793 בפי' ז, 794 בפי' ז, 795 בפי' ז, 796 בפי' ז, 797 בפי' ז, 798 בפי' ז, 799 בפי' ז, 800 בפי' ז, 801 בפי' ז, 802 בפי' ז, 803 בפי' ז, 804 בפי' ז, 805 בפי' ז, 806 בפי' ז, 807 בפי' ז, 808 בפי' ז, 809 בפי' ז, 810 בפי' ז, 811 בפי' ז, 812 בפי' ז, 813 בפי' ז, 814 בפי' ז, 815 בפי' ז, 816 בפי' ז, 817 בפי' ז, 818 בפי' ז, 819 בפי' ז, 820 בפי' ז, 821 בפי' ז, 822 בפי' ז, 823 בפי' ז, 824 בפי' ז, 825 בפי' ז, 826 בפי' ז, 827 בפי' ז, 828 בפי' ז, 829 בפי' ז, 830 בפי' ז, 831 בפי' ז, 832 בפי' ז, 833 בפי' ז, 834 בפי' ז, 835 בפי' ז, 836 בפי' ז, 837 בפי' ז, 838 בפי' ז, 839 בפי' ז, 840 בפי' ז, 841 בפי' ז, 842 בפי' ז, 843 בפי' ז, 844 בפי' ז, 845 בפי' ז, 846 בפי' ז, 847 בפי' ז, 848 בפי' ז, 849 בפי' ז, 850 בפי' ז, 851 בפי' ז, 852 בפי' ז, 853 בפי' ז, 854 בפי' ז, 855 בפי' ז, 856 בפי' ז, 857 בפי' ז, 858 בפי' ז, 859 בפי' ז, 860 בפי' ז, 861 בפי' ז, 862 בפי' ז, 863 בפי' ז, 864 בפי' ז, 865 בפי' ז, 866 בפי' ז, 867 בפי' ז, 868 בפי' ז, 869 בפי' ז, 870 בפי' ז, 871 בפי' ז, 872 בפי' ז, 873 בפי' ז, 874 בפי' ז, 875 בפי' ז, 876 בפי' ז, 877 בפי' ז, 878 בפי' ז, 879 בפי' ז, 880 בפי' ז, 881 בפי' ז, 882 בפי' ז, 883 בפי' ז, 884 בפי' ז, 885 בפי' ז, 886 בפי' ז, 887 בפי' ז, 888 בפי' ז, 889 בפי' ז, 890 בפי' ז, 891 בפי' ז, 892 בפי' ז, 893 בפי' ז, 894 בפי' ז, 895 בפי' ז, 896 בפי' ז, 897 בפי' ז, 898 בפי' ז, 899 בפי' ז, 900 בפי' ז, 901 בפי' ז, 902 בפי' ז, 903 בפי' ז, 904 בפי' ז, 905 בפי' ז, 906 בפי' ז, 907 בפי' ז, 908 בפי' ז, 909 בפי' ז, 910 בפי' ז, 911 בפי' ז, 912 בפי' ז, 913 בפי' ז, 914 בפי' ז, 915 בפי' ז, 916 בפי' ז, 917 בפי' ז, 918 בפי' ז, 919 בפי' ז, 920 בפי' ז, 921 בפי' ז, 922 בפי' ז, 923 בפי' ז, 924 בפי' ז, 925 בפי' ז, 926 בפי' ז, 927 בפי' ז, 928 בפי' ז, 929 בפי' ז, 930 בפי' ז, 931 בפי' ז, 932 בפי' ז, 933 בפי' ז, 934 בפי' ז, 935 בפי' ז, 936 בפי' ז, 937 בפי' ז, 938 בפי' ז, 939 בפי' ז, 940 בפי' ז, 941 בפי' ז, 942 בפי' ז, 943 בפי' ז, 944 בפי' ז, 945 בפי' ז, 946 בפי' ז, 947 בפי' ז, 948 בפי' ז, 949 בפי' ז, 950 בפי' ז, 951 בפי' ז, 952 בפי' ז, 953 בפי' ז, 954 בפי' ז, 955 בפי' ז, 956 בפי' ז, 957 בפי' ז, 958 בפי' ז, 959 בפי' ז, 960 בפי' ז, 961 בפי' ז, 962 בפי' ז, 963 בפי' ז, 964 בפי' ז, 965 בפי' ז, 966 בפי' ז, 967 בפי' ז, 968 בפי' ז, 969 בפי' ז, 970 בפי' ז, 971 בפי' ז, 972 בפי' ז, 973 בפי' ז, 974 בפי' ז, 975 בפי' ז, 976 בפי' ז, 977 בפי' ז, 978 בפי' ז, 979 בפי' ז, 980 בפי' ז, 981 בפי' ז, 982 בפי' ז, 983 בפי' ז, 984 בפי' ז, 985 בפי' ז, 986 בפי' ז, 987 בפי' ז, 988 בפי' ז, 989 בפי' ז, 990 בפי' ז, 991 בפי' ז, 992 בפי' ז, 993 בפי' ז, 994 בפי' ז, 995 בפי' ז, 996 בפי' ז, 997 בפי' ז, 998 בפי' ז, 999 בפי' ז, 1000 בפי' ז, 1001 בפי' ז, 1002 בפי' ז, 1003 בפי' ז, 1004 בפי' ז, 1005 בפי' ז, 1006 בפי' ז, 1007 בפי' ז, 1008 בפי' ז, 1009 בפי' ז, 1010 בפי' ז, 1011 בפי' ז, 1012 בפי' ז, 1013 בפי' ז, 1014 בפי' ז, 1015 בפי' ז, 1016 בפי' ז, 1017 בפי' ז, 1018 בפי' ז, 1019 בפי' ז, 1020 בפי' ז, 1021 בפי' ז, 1022 בפי' ז, 1023 בפי' ז, 1024 בפי' ז, 1025 בפי' ז, 1026 בפי' ז, 1027 בפי' ז, 1028 בפי' ז, 1029 בפי' ז, 1030 בפי' ז, 1031 בפי' ז, 1032 בפי' ז, 1033 בפי' ז, 1034 בפי' ז, 1035 בפי' ז, 1036 בפי' ז, 1037 בפי' ז, 1038 בפי' ז, 1039 בפי' ז, 1040 בפי' ז, 1041 בפי' ז, 1042 בפי' ז, 1043 בפי' ז, 1044 בפי' ז, 1045 בפי' ז, 1046 בפי' ז, 1047 בפי' ז, 1048 בפי' ז, 1049 בפי' ז, 1050 בפי' ז, 1051 בפי' ז, 1052 בפי' ז, 1053 בפי' ז, 1054 בפי' ז, 1055 בפי' ז, 1056 בפי' ז, 1057 בפי' ז, 1058 בפי' ז, 1059 בפי' ז, 1060 בפי' ז, 1061 בפי' ז, 1062 בפי' ז, 1063 בפי' ז, 1064 בפי' ז, 1065 בפי' ז, 1066 בפי' ז, 1067 בפי' ז, 1068 בפי' ז, 1069 בפי' ז, 1070 בפי' ז, 1071 בפי' ז, 1072 בפי' ז, 1073 בפי' ז, 1074 בפי' ז, 1